

IV. Se **Daggegi Ujság**

Noviszád, 1940 január 19, péntek

Urednik - Szerkesztő
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 13. szám

Horvátország nagy átváltozása **Őfensége Pavle régensherceg és Olga hercegnő látogatásának** **kiemelkedő jelentősége**

„Tizenhat évvel ezelőtt voltam Zágrebben és most vagyok ismét itt». Ezek voltak Őfensége Pavle régensherceg szavai, amikor Zágreb város nevében annak kormánybiztosa üdvözölte. Ez a mondat mutatja talán a legjobban, hogy milyen nagy jelentősége volt a három napi zágrebi tartózkodásnak. Esztendőkön keresztül annyira feszült viszony volt a zágrebi és beográdi politika között, hogy még államfői látogatás megtartását sem lehetett olyan körülmények között rendezni, ahogyan azt feltétlenül kellett volna. És most

a tavalyi augusztusi egyezmény aláírása után Horvátország népe mély hódolattal és szeretettel fogadta Őfenségét a régensherceget, mert tudja, hogy az ő politikai bölcsessége tette lehetővé Cvetkovics Dragisa miniszterelnök számára az egyezmény aláírását. Őfenségének a szerb-horvát megegyezés létrejötte ügyében a legfontosabb szerep jutott, mert jóváhagyta miniszterelnöke és a horvát parasztpárt vezetője közötti egyezményt. Dr. Macsek Vlatko éppen ezért van teljes bizalommal az egyezmény erkölcsi értékét illetően is, mert a legmagasabb hely jóváhagyásával született meg.

Hogy milyen nagy jelentősége van ennek az egyezménynek, azt már a külső jelekből is megállapíthatjuk. Az előbbi rezsim ideje alatt a horvát parasztság, de a városok lakossága is sok tekintetben nagy bizonytalanságban élt. Horvátországban azt állították, hogy a személyi és vagyonsbiztonság annyira megrendült, hogy ennek következtében szükségessé tartották a maguk külön védő szerveinek felállítását. A falvakban a paraszti védőrséget, Zágrebben és a többi városokban pedig a polgári védőrséget szervezték meg. Mindkét alakulat katonai formáció volt, ha nem is voltak fegyverei, de aki ismerte céljukat, az tudta, hogy nemcsak azért alakultak meg, hogy megvédjék Horvátország lakosságának személy- és vagyonsbiztonságát, hanem azért is, hogy szükség esetén a parasztpárt vezetősége rendelkezzen velük. A két szervezet minden volt, csak az elmúlt rezsim felfogása szerinti »államhü» szervezet nem.

Es imé, alig irták alá az egyezményt, máris az állam legmegbízhatóbb szervezete lett a paraszti védőrség, éppen úgy, mint a polgári védőrség. A horvátországi rendőrség

át szervezése alkalmával és azóta is minden tekintetben mellette és vele együtt dolgoznak. A hercegi pár zágrebi tartózkodása alatt fontos szolgálatot teljesítettek. Három napon keresztül állandóan készenlétben voltak és végig álltak mindig azt az utvonalat, amelyen Őfenségeiknek el kellett haladniuk. Minden ünnepi megnyilvánuláson ott voltak és példás, fegyelmezett katonai magatartásukkal még Őfensége Pavle régensherceg elismerését is kivívták.

Imé az »államellenes« szervezet, az egyezmény aláírásával egyszerű államhü szervezete lett.

A paraszti párt osztály nemcsak díszül szolgáltak, hanem tényleges szolgálatot is teljesítettek, annyira éberem és olyan körültekintéssel, hogy a Fenséges pár a legnagyobb nyugalomban járhatott, kelhetett Zágrebben. A védőrség tagjainak csak arra kellett vigyázniuk, hogy a zágrebi nép szeretetének megnyilvánulása ne legyen esetleg olyan

nagymérvű, hogy az talán zavarná az ünnepek méltóságát. A nép ugyanis szereti hódolatát nagyon közvetlenül kimutatni, ami viszont éppen az ünnepélyesség rendjének a kárára menne. Ezt kellett biztosítani a védőrségnek. Nem is történt e tekintetben semilyen hiba.

A tömeg nagy fegyelmezettséget tanusított és szigorúan ügyelt arra, hogy hódolata és tiszteletének megnyilvánulása ne legyen terhes a fenséges pár számára.

Feltűnő volt az a meleg és igazi tisztelet, amellyel dr. Macsek, valamint a horvát paraszti párt többi vezetői voltak Őfensége Pavle régensherceg és Őfensége Olga hercegnő irányában. Ez lépten-nyomon mutatkozott. Dr. Macseknek az arca szinte sugárzott az örömtől és megelégedéstől a három nap alatt és Őfensége megérezte ezt a meleg szeretetet, amellyel fogadták, mert rajta is látszott, mennyire jól esik

neki a horvát nép hűsége és hódolata.

A múltban elképzelhetetlen volt ilyen fogadtatás és éppen ebben rejlik a három napi zágrebi látogatásnak nagy jelentősége. Őfensége Pavle régensherceg, amikor hozzájárulását adta az egyezményhez és megpecsételte annak érvényességét, olyan államférfiúi bölcsességről és előrelátásról adott tanubizonyságot, ami egyedül tette lehetővé Jugoszlávia tényleges megerősödését, mert ennek következtében a horvátokkal is úgy lehet számolni, mint akikre száz százalékosan építhet az állam. Ezt pedig a múltban nyugodt lelkiismerettel senki sem állíthatta, hacsak nem akarta saját magát állítani. Hogy ez megtörténhetett, ez elsősorban Őfensége Pavle régensherceg érdeme. Horvátország lakossága ezért van mély hálával eltelve irányában, amit az elmúlt három nap alatt teljes mértékben kifejezésre is juttatott.

Tomán Sándor

Beográdi és zágrebi politikai körök **Őfensége Pavle régensherceg látogatásának** **jelentőségéről**

A beográdi és zágrebi sajtó egyaránt nagy cikkekben foglalkozik Őfensége Pavle régensherceg zágrebi látogatásának jelentőségével. A Politika tegnapi számában rámutat arra, hogy politikai körök szerint ma a Karagyorgyevics-dinasztia az, amely maga köré gyűjti a nemzet összes részeit az erős Jugoszlávia érdekében. A szerbek a múltban is mindig az állami összesség érdekében dolgoztak, amiért sokszor talán félreértették őket. A szerb nép azonban bármilyen éles párt harcok közepette is,

az igazi veszély óráiban mindig megtalálta az egységet és erőt, hogy minden támadást visszaverjen.

Es akkor, amikor Szerbia történelmének legtragikusabb idejében megjelent a legfontosabb kötelekek, hűen követte uralkodóját és ezzel példát szolgáltatott az összes államférfiaknak és politikusoknak. Most a Karagyorgyevics-dinasztia legidősebb tagja nyerte meg a horvátok szeretetét és hűségét.

Ez kétségtelenül erős aktívuma az állami egység mérlegének.

Zágrebi körökben is az a nézet, hogy Őfensége Pavle régensherceg-

nek a horvát fővárosban és a horvát falvakban tett látogatása igen jó benyomást keltett mindenhol. Az összes ünnepek méltóságteljesen folytak le. Nem volt semmi mesterseges, hanem őszinte és bensőséges. A paraszti-földmives koalíció tagjai sorában különösen nagy a megelégedés az események kialakulása folytán.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak az elhangzott beszédeknek is, amelyeket a horvát paraszti párt vezetői mondtak el az ünnepekkel kapcsolatosan, de különös mértékben hangoztatják Őfensége Pavle régenshercegnek a bevonulás után a Sztjepan Radics téren elmondott beszédét.

A horvát sajtó is kifejezésre juttatta mindezt, mert az elmúlt négy nap alatt Őfensége látogatásának ismertetése és jelentőségének méltatása minden mást kiszorított a zágrebi lapokból.

A jugoszláv sajtó a zágrebi látogatást az állam alakulása óta a legfontosabb politikai események egyikéként méltatja.

»A HORVÁTORSZÁGI LÁTOGATÁS POLITIKAI EREDMÉNYÉVEL ZÁGREBBAN ES BEOGRÁDBAN IS MEG VANNAK ELÉGEDVE«

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda zágrebi tudósítója megállapítja, hogy Őfensége Pavle régensherceg és Olga hercegnő zágrebi tartózkodása során a zágrebi közvélemény a régensherceg személyével kapcsolatban nagy változások ment át. Amíg érkezőkor csak, mint államférfiút és a megegyezés művének megalkotóját üdvözölték, addig rövid három nap alatt a régenshercegnek sikerült személyes vonzó erejével, szíves modorával és közvetlenségével mindazokat megnyerni, akikkel érintkezésbe került. Minthogy pedig zágrebi tartózkodása során a vezető politikusokkal és a társadalom felsőbb rétegeitől kezdve a legszélesebb néprétegekig ugyancsak mindenkiel összeköttetésbe jutott, el lehet mondani, hogy szeretetreméltó egyénisége és Olga hercegnő személyes bája érzelmileg is megnyerte a horvát közvélemény széles tömegeit. A régensherceg zágrebi hivatalos látogatása után megállapítható, hogy a látogatás politikai eredményével Zágrebben és Beográdban meg vannak elégedve.

Károly király a közvetítő indítványokat tanulmányozza

Ribbentrop a svéd, norvég, holland és belga külügyminisztereket „semleges értekezletre” hívta össze Berlinbe

Jugoszlávia fáradhatatlanul tovább közvetít Budapest és Bukarest között

Rómából jelentik: A Corriere Padano vezércikkében visszautasítja a fasisztaellenes lapoknak azt a szándékát, hogy zavart akarnak kelteni Csáky és az olasz külpolitika célkitűzése körül. Pertinax még mindig nem akarja tudomásul venni — írja a lap —, hogy Olaszország kizáróan olasz politikát folytat és nem függvénye semmi más nagyhatalomnak. Önkényesnek minősíti a lap a Daily Herald cikkét, amely szerint Magyarország moszkva közlése a velencei megbeszélésekről kellemetlen volt az olasz diplomácia számára. Róma és Budapest politikája — írja nem irányul senki ellen. Kizáróan védelmi jellegű megoldásról van szó és ha valaki megtámadva érzi magát, ez azt mutatja, hogy nem tisztá a lelkiismerete. Minden jel arra mutat, hogy Róma és Budapest — nemzeti ér-

dekeik mellett — az európai közösség érdekeit is védik.

NÉMI MEGÉRTÉSRE LEHET SZÁMITANI

Rómából jelentik: A Messaggero budapesti tudósítója szerint Budapest a legnagyobb érdeklődéssel követi a délkelet-európai helyzet alakulását, különös tekintettel a magyar—román viszonyra. Ha a román vezető államférfiak legutóbbi beszédeikben melegséget is mutattak, beszédeik bizonyos részei mégis arra a feltevésre jogosítanak, hogy ha tényleges megbeszélések kerülnek sor, román részről némi megértésre lehet számítani. A lap szerint az európai felelősségérzet, amely a magyar politika minden lépését áthatja, a legjobb reményeket nyújtja a középeurópai helyzet rendezésére.

lasztását. A bekerítéstől való féltel miatt a visszavonulást minél hamarabb végre akarják hajtani. Az arcvonal mögötti területen két szovjetszázadot vezényeltek ki a közlekedési vonalak helyreállítására. Ezt a két századot a fennek megsemmisítették. Salla és Viipuri vidékén igen nagy a hideg. Szerdán —50 fokot mértek, csütörtökön pedig —48 fok volt a hőmérséklet.

A Havas-iroda tudósítója közli még, hogy szerdán 18 szovjetrepülőgép támadást intézett Közép-Finnország egyik kis városa ellen. Három finn gép harcba bocsátkozott a támadókkal és 11 szovjetgépet lelőtt.

UJABB ÖNKÉNTESÉKET VÁRNAK

Londonból jelentik az Avara: Linder Axel tábornok, a finnországi skandináv önkéntesek parancsnoka a Daily Mail munkatársa előtt kijelentette, hogy márciusig újabb, jelentős önkéntescsapatok érkezése várható. Hozzátette, hogy a skandináv önkéntesek nagy része

svéd és norvég, akiknek hazájában ugyanolyan éghajlat van, mint Finnországban.

AMERIKÁBAN FINN HETET RENDEZNEK

Newyorkból jelentik: Az amerikai finn segélybizottság eddig több, mint 25 millió dinárnak megfelelő összeget gyűjtött össze. Az Egyesült Államok egész területén február 4-e és 10-e között finn hetet rendeznek a segélyalap javára. Amerika összes vállalati, társadalmi, jótékonyági és munkásszervezetei lelkesen támogatják a mozgalmat.

NYUGATON SEMMI UJSÁG

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága közli: Nyugaton nem történt semmi kiemelkedőbb esemény. A német légi erő határellenőrző repüléseket végzett, a skót partok felett pedig felderítő tevékenységet fejtett ki. A csütörtök délelőtti francia hadijelentés így hangzik: Az éjszaka általában csendesen telt el. A Saartól nyugatra elég élénk tűzérési harc volt.

Jugoszlávia közvetítő tevékenysége

Londonból jelentik: A British United Press jelentése szerint Jugoszlávia fáradhatatlanul folytatja közvetítő tevékenységét Budapest és Bukarest között. Károly román király tanácsadóival most vizsgálja meg azokat az előterjesztéseket, amelyeket olasz és jugoszláv részről juttattak el Bukarestbe és amelyek lényege a Magyarország javára élelbeléptetendő határrevízió.

Ribbentrop felhívása

Rómából jelentik: Olasz politikai körök értesülése szerint Ribbentrop felhívást intézett a svéd, norvég, holland és belga kormányhoz, küldjék el külügyminisztereket Berlinbe, ahol a német külügyminiszter részvételével ugynevezett északeurópai semleges értekezletet tartanak. Egyelőre még nem lehet megállapítani — mondják Rómában —, hogy Ribbentrop valóban szétküldte-e a meghívókat, tény azonban, hogy az északi semleges fővárosokban napok óta erről a nemzetközi értekezlet-

ről beszélnek és ezzel hozzák kapcsolatba a svédeknek és norvégoknak felajánlott angol és francia biztosítékokat.

A SZOVJET KÜLFÖLDI ÖNKÉNTESÉKET TOBOROZ

Milánóból jelentik: A Stampa arról ad hírt, hogy a szovjet külföldi önkénteseket toboroz. Először Svédországban kezdték meg az akciót s tiszti rangot ígértek minden svédnek, aki belép a szovjet-hadseregbe. A toborzást Kinában is megszervezték.

Moszkvának többfelé kell örködni

Rómából jelentik: A Stampa helységi tudósítója annak a véleményének ad kifejezést, hogy ha Finnországot meg akarják mente-

ni, márciusban tényleges segítséget kell nyújtani számára. A tudósító szerint az egész világnak tisztában kell lennie azzal, hogy

nem Finnország az egyetlen, ahol Sztalin el van foglalva. Moszkvának örködni kell az állandóan fenyegető magatartást tanúsító Japán felé is, amely ki akarja elégíteni vágyait, készenlétben kell lennie a hosszú indiai határon, gondolnia kell a Törökországgal való nem egészen jó viszonyra, végül pedig számolnia kell azzal is, hogy Románia és Irán szintén bizalmatlanul tekint felé. Ezenfelül csapatokat kell tartania az elfoglalt Lengyelországban. Még ha fel is tesszük — írja a tudósító —, hogy a szovjet 18 millió embert tud mozgósítani, egyáltalán nem bizonyos, hogy ezeket szükség szerint egyik helyről a másikra képes szállítani és harcba vetni.

A SZOVJETCSAPATOK VISSZAVONULNAK

A salla arcvonalra érkezett jelentések megerősítik a szovjetcsapatok visszavonulásának hírét. A

Jelenlegi helyzet — hangoztatja a Havas-iroda stockholmi tudósítója — világosan mutatja, hogy a szovjet főparancsnokság elhatározta a kétes értékű hadműveletek elha-

Az erdélyi nyugdíjsökkentések ügye

Bukarestből jelentik: Sós István dr., a romániai magyar kisebbség képviselője, a nagyváradi pénzügyigazgatóságon felkereste Cadariu Emil pénzügyigazgatót és felvilágosítást kért tőle az elrendelt tömeges nyugdíjlesztések ügyében, majd a kapott felvilágosítások alapján sürgős beadványt intézett Dragomir Silviu kisebbségi miniszterhez. Beadványában arra kérte a minisztert, járjon közbe mielőbb a központi nyugdíjpénztárnál, hogy függeszték fel a nyugdíjlesztésről szóló rendelet végrehajtását és tegyék lehetővé, hogy különösen a kényes nyugdíjasok a jövőben is változatlanul teljes összegében kapják meg nyugdíjukat. Sós István dr. hasonló írásbeli beadvánnyal fordult a román pénzügyminiszterhez is. Amennyiben szükségesé válik, az egész magyar parlamenti csoport testületileg lép fel a kisebbségi magyar nyugdíjasok jogainak megvédésére.

A NÉMET FÉLHIVATALOS SZERINT ANGLIA ERŐSZAKOLTA KI AZ OROSZ—FINN HÁBORÚT

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz éles támadást intéz Anglia ellen azzal a kapcsolatban, hogy — német felfogás szerint — Anglia ki akarja terjeszteni a háborút az északi államokra is. A finn—orosz viszállyal kapcsolatban a lap megállapítja, hogy Angliának sikerült a politikai feszültséget annyira növelnie, hogy végre háború tört ki Oroszország és Finnor-

szág között és most azt szeretné, ha a skandináv országokat is belevonhatná a Németország ellen viselt háborúba.

UJABB TENGERI ÜTKÖZET A DÉLAMERIKAI PARTOK MENTÉN

Rómából jelentik: A Messaggero londoni értesülése szerint az uruguayi és argentin partok mentén 6 angol hadihajót láttak elhaladni. Ugyanakkor német hadihajók is megjelentek az óceánnak ezen a részén. Ebből arra következtetnek, hogy a délamerikai államok minden tiltakozása ellenére új nagy tengeri csata van kifejlődőben a délamerikai partok mentén.

LEVEGŐBE REPÜLT EGY AMERIKAI LŐSZERGYÁR

Newyorkból jelentik: A Dupont-társasághoz tartozó newjerseyi lőszergyárban szerdán robbanás történt. A vizsgálat megállapította, hogy a robbanást merénylet okozta. Három tonna nitroglicerin robbanása valóságos levegőbe röptette a hatalmas gyártelepet. A robbanásnak két halottja és sok súlyos sebesültje van. A gyárban nagymennyiségű lőszert és kivételre szánt repülőgépfegyvert állítottak elő. A gyár igazgatósága már korábban annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy a gyár ellen szabotázs készül.

Svédország minden eshetőségre készen áll

A lelőtt szovjetgépeknek Stockholm és Haparanda volt a végcélja - Az olasz sajtó szerint a szövetségesek száz ezer főnyi hadsereget küldenek Finnországba

Bulgária tartós barátságra törekszik Romániával

Helsinkiből jelenti az AVALA: A mostani finnországi hidegre 35 év óta nem volt példa. Ennek ellenére a finn csapatok a sallai arcvonalon visszaverték az újabb szovjet támadást. A szovjet csapatok nyugat felé, a Botten-öböl irányában három újabb támadást indítottak. A finnek az első két támadást visszaverték, majd ellentámadásba mentek át. Sallától délkeletre a finnek visszafoglalták Kursu helységet. A finn csapatok csupán Viktivárnál vonultak vissza új állásaikba.

Délfinnország és a finn főváros ellen a szerdai 40 fokos hidegben a szovjetrepülők nem intéztek támadásokat. A murmanszki vasútvonalon a forgalom helyreállítása nagy gondot okoz a szovjet csapatoknak.

ANGOL—FRANCIA EXPEDÍCIÓS HADSEREG FINNORSZÁGBAN?

Rómából jelentik: A Popolo di Roma párisi tudósítójának jelentése szerint a francia fővárosban az a hír terjedt el, hogy Anglia és Franciaország tíz ezres expedíciós hadsereget küldött a finnek megsegítésére. A hadsereg, hír szerint mintegy 100.000, korszerűen felszerelt katonából áll. Az expedíciós hadsereg állítólag már el is indult rendeltetési helyére.

Berni jelentés szerint a svájci segélymozgalom félmillió svájci frank összegű csekket juttatott el a finn követséghez, Finnország támogatása céljából.

Stockholmi jelentés szerint a svéd király fiúvére, Károly herceg rádióbeszédében bejelentette, hogy a svéd Vöröskereszt 1,250.000 svéd koronát bocsátott Finnország rendelkezésére. A Finnország érdekében folyó svéd segélyjegyzések már elérték a másfél millió koronát. Egy angol állampolgár, aki nem óhajtja megnevezni magát, a londoni finn követnek 5000 fontot

adományozott a finn hadsereg céljaira.

SZENT-GYÖRGYI PROFESSZOR AJÁNDÉKA

Budapestről jelenti az AVALA: Szent-Györgyi Albert professzor, az 1937. évi orvosi és élettani Nobel-díj nyertese, a budapesti finn követség útján Finnországnak ajándékozta a Nobel-díj több, mint 300 gramm súlyú aranyérmét.

AMERIKA FINNORSZÁGOT ÉS A SZOVJETET NEM TEKINTI HADVISELŐFÉLNEK

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a Finnországnak nyújtandó kölcsönre vonatkozó indítványának megtétele után nyilatkozott az újságírók előtt. Kijelentette, hogy továbbra sincs szándékában a semlegességi törvény határozatait Finnországgal és Szovjetországgal szemben alkalmazni, vagyis a két államot hadviselő félként kezelni. Ellenkező esetben ugyanis semmiféle kölcsönt sem lehetne Finnországnak nyújtani.

SZOVJET HADIJELENTÉS

A leningrádi katonai kerület vezérkara közli, hogy valamennyi arcvonalon felderítő vállalkozások voltak. A szovjet légi erő 11 finn gépet lelőtt.

A SVÉD PARLAMENT ÜLÉSE

Stockholmból jelenti az AVALA: A svéd parlament szerdai ülésén a külügyminiszter kijelentette, az egész svéd nép egyetért abban, hogy támogassa Finnországot. Politikáinknak ez a vezérelve — mondotta — mert Finnország ügye a mi ügyünk is és Svédország jövője Finnország jövőjétől függ. Résen kell lenniünk és nem szabad lebecsülnünk a bennünket fenyegető veszedelmet. Függetlenségünket és semlegességünket most és mindenkor meg akarjuk óvni.

Az északi hideghullám

Londonból jelenti az AVALA: Az északeurópai hideghullám tovább tart. Telneshen, a svéd—norvég határon szerdán — 49 fokot mértek. Észtország délnyugati részében a hőmérséklet — 46 fokot mutatott. Svédországban az átlagos hőmérséklet — 22, Németországban — 26 fok. Berlinben hóviharok pusztítanak. Moszkvában olyan hideg van, amintre 16 év óta nem volt példa. Szerdán délután — 44 fok volt a hőmérséklet Moszkvában. A finn arcvonal több pontján — 35 fokos hideg van. Newyorkban hó esik és rendkívül nagy a hideg. A hideg katasztrófával fenyeget Newyorkban, mert 5000 szénkereskedő sztrájkol.

A SZOVJETREPÜLŐK PUSZTÍTÁSAI

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia tudósítója Turkuból a következő tudósítást küldte lapjának a szovjetrepülők tevékenységéről:

A finn városokban egyik légi riadó a másikat érte. A szovjetrepülők szünet nélkül bombázták a városokat s nagyobb helységeket. Turku főterén az üzletek lángok-

ban állnak. A nagy hideg következtében a víz mindenütt befagyott és így az oltás lehetetlen. Vasaban beomlott egy óvóhely, ahol 180 ember tartózkodott. Közülük 86 gázmérgezés áldozata lett. Turkuban a bérkocsisok is segítettek a halottak és sebesültek elszállításánál. A város lélegzhárító ütegei csődöt mondtak. Az óvóhelyeken az asszonyok és gyerekek imádkoznak, de könny nincs a sze-

mükben. A szovjetgépek 30—40-es tettek különbséget katonai és polcsoportokban jelentek meg s nem gári célpontok között.

Svédország minden eshetőségre készen áll

Helsinkiből jelenti az AVALA: Ernest Fontel, a göteborgi légvédelem parancsnoka, aki a bombázás ideje alatt Aboban tartózkodott, újságírók előtt a következőket mondotta:

— A finn hatóságok az Abonál lelőtt szovjetgépekben két térképet találtak, amelyek pontosan fel volt tüntetve, hogy a repülőknek milyen utat kell megtenniük Leningrádtól Stockholmig és Haparandáig. A szovjetpilótákat ezenkívül ellátták minden szükséges utasítással az iránytű használatára vonatkozóan a repülés tartama alatt. Ezek a térképek azt bizonyítják, hogy készen kell állnunk minden eshetőségre. Gyakorlatilag azt a következtetést vonhatjuk le, hogy már most meg kell kezdenünk az óvóhelyek építését egész Svédországban.

HOLLANDIÁBAN KITERJESZTETTÉK AZ OSTROM-ÁLLAPOTOT

Hágából jelentik: A holland hivatalos lap királyi rendeletet közöl, amely szerint az ostromállapotot Dél-Hollandiára és Seelandtartomány partvidékeire is kiterjesztették. A holland távirati iroda ezzel kapcsolatban illetékes helyről származó nyilatkozatot közöl, amely szerint az ostromállapot kiterjesztésének nem kell különösebb jelentőséget tulajdonítani.

Az AVALA amszterdami jelentése szerint a holland—német határ mentén rendkívül rossz az időjárás. A hideg szél nagy hófúvásokat okoz. Számos helyen a közlekedés teljesen megszűnt. A Maas folyó nagy hosszúságban befagyott.

AMERIKA ÚJ BRÜSSZELI KÖVETE ATADTA MEGBIZÓLEVELÉT

Brüsszelből jelentik: Az Egyesült Államok új brüsszeli nagykövete röviddel megérkezése után átnyújtotta megbízólevelét Lipóti királynak. A belga távirati iroda megjegyzi, hogy ez a tény hivatalos és diplomáciai körökben egyaránt figyelmet keltett. Az Egyesült Államok nagykövete ugyanis kedd este érkezett Brüsszelbe és szerdán már megtörtént az első látogatása az udvarnál, valamint a megbízólevelét bemutatása. Az Egyesült Államok — mondja a belga távirati iroda közleménye — bizonyára azt az érdeklődést akarta ezzel kifejezésre juttatni, amelyet a feszültség mostani idejében Belgium iránt tanúsít. Ennek az érdeklődésnek további bizonyága, hogy az Egyesült Államok új brüsszeli nagykövetét Roosevelt elnök egyik legbizalmasabb tanácsadójának tekintik.

BETILTOTT BELGA LAPOK

Brüsszelből jelenti az AVALA: A kommunista lapok betiltása után betiltották a flamand nacionalisták lapját is. Ebben annak a jelét látják, hogy a belga kormány pár-

tatlanul eljár mindazok ellen, akiknek munkája árthat a nemzeti eszmének. Lehetségesnek tartják, hogy néhány politikai pártot is feloszlatnak, mert Belgiumban a pártok fennállását nem biztosítja törvény.

A SVÁJCI SAJTÓ A BEOGRÁDI ÉRTEKEZLETRŐL

Genfből jelentik: A Neue Zürcher Zeitung beográdi tudósítója többek között ezeket írja:

— Arra számítanak, hogy a Balkán-értekezleten a román külügyminiszter Oroszország, a török külügyminiszter pedig Bulgária ügyében terjeszt elő indítványt. A román sajtó beszüntette a balkáni tömb érdekében folytatott propagandát. Jugoszláv körökben hangsúlyozzák, hogy az értekezlet értéke elsősorban az értesülések kicserélésében és az azonos irányú semlegességi politika megvalósításában rejlik.

A BOLGÁR—ROMÁN VISZONY

Szófiából jelentik: A »La Parole Bulgare« című félhivatalos hetilap »Komoly és lojális barátság« címmel cskket közöl a bolgár—román kapcsolatokról. A lap azt írja, hogy a világháború óta minden bolgár kormány főcélja a szomszédokkal való jó és baráti viszony helyreállítása volt. Kjoszevanov miniszterelnök nemrég a Paris Soir munkatársa előtt megerősítette a bolgár népnek azt a komoly kívánságát, hogy részt óhajt venni a balkáni béke megszilárdításában. Kijelentette azt is, hogy a bolgár kormány lojálisan megvizsgál minden javaslatot, feltéve, hogy az számot vet a bolgár nép életérdekeivel. Az egész bolgár nemzetnek az a kívánsága, hogy Bulgária és Románia között tartós baráti viszony jöjjön létre. A Dunának, amely ott volt mind a román, mind a bolgár nép bölcsőjénél, egyszersmindenkora egyesítenie kell a két szomszéd népet. A nagy folyamon fel kell építeni annak a komoly és lojális barátságnak a hidját, amely a kölcsönös megbecsülésen alapul és a Balkán örök békéjéhez vezet.

Pesti posta

I.

VASZARY JÁNOS, a népszerű magyar író sok ugratásnak van kitéve, mert különböző álnéveken ír darabot. Most is fut az egyik pesti színházban egy szindarab, amelynek »Finom család« a címe és erről bármennyire hirdeti is a szinlap, hogy eredeti francia ujdonság, színházi berkeken úgy tudják, hogy itt született Budapesten, mégpedig a kitűnő Vaszary tollából. A színház igazgatója viszont azt állítja, hogy a darab szerzője Henry Crosiere, aki végig él Párisban. A napokban ünnepelték az említett darab 50. előadását és ebből az alkalomból Vaszary János egyik jóbarátja a következő Párisban feladott francianyelvű sürgönyt küldötte a darab »átdolgozójának«.

— Fájdalommal értesitem, hogy Crosiere a nyugati harcokban hősi halált halt.

A beavatottak izgatottan figyelték, mit szól majd Vaszary, amikor megkapja a sürgönyt. Az író egy darabig forgatta kezében a távirat őrleplet, majd a következőket mondotta:

— Szegény fiu, igazán kár érte. Még szerencse, hogy maradt utána három posthumus darab.

II.

A MEDIKUS BÁLT a minap este tartották meg a Vigadóban. Budapest összes orvosprofesszorai újszólván teljes számban jelen voltak az orvostanhallgatók farsangi ünnepségén. A szupécárdás után az egyik szépséges bálkirálynő a tánc kimerültségétől elájult. Nem kevesebb, mint 9 javarészt európai, meg világhírű orvosprofesszor tartott mellette helyszíni konzíliumot és mi sem természetesebb, minthogy a kislány percek múlva »gyógyultán távozott«. Távozott?... Tovább táncolt.

III.

AZ EGYIK BUDAI ÉTTEREMBEN nagy érdeklődéssel figyelt fel a közönség az egyik este egy feltűnő társaságban foglalt helyet a sarokasztalnál. Senki sem ismerte, de mindenki úgy volt vele, mintha már látta volna valahol. Az érdeklődőknek igazuk is volt, mert a gyönyörű hölgy Bette Davis volt. Amerika egyik legnagyobb színésznője és több filmben játszott főszerepet, amelyek bemutatásra kerültek Budapesten is. Az amerikai filmprima-donna szabadságát »rangrejtve« tölti Budapesten és arról is nevezetes, hogy — amerikai megállapítás szerint — ő öltözködik a színpadon a legjobban.

IV.

NÉPSZERŰ, de szellemekkel nem tulságosan megáldott színésznő be-szélgettek egy budapesti társaságban. Az egyik kollégája megjegyezte.

— Halottam, hogy angol szolgálatban áll.

Óriási csodálkozás a társaságban. Valaki meg is kérdezte.

— Hogy-hogy?

Mire a kolléga így szólt:

— Nos igen ő az »Unintelligence Service« tagja.

Hore-Belisha átadta utódjának a sofőrjét is:

egy csinos szöke szubrettet Kathleen Kelly katonai karrierje

Londonból jelentik: Amikor Oliver Stanley, az új angol hadügyminiszter, először ült be a minisztériumi autóba, feltűnően csinos fiatal vezetőnő nyitotta ki a kocsiját. — Parancsozjon, uram!

Stanley mosolyogva ismerte meg Kathleen Kelly híres operettszínésznőt, aki több darabban játszott primadonnaszerepet, de főképpen szubrettalakításával ért el nagy sikereket.

A fiatal színésznő hetek óta szolgál a hadügyminisztériumban, mint a miniszter személyes sofőre.

Ő fuvarozta Hore Belishát, a lemondott minisztert. Nemrégben Richard Tauberrel játszott egy filmet, azelőtt pedig több operett főszerepét alakította. Amikor a háború kitört, jelentkezett az önkéntes női táborba és így kapta meg előkelő beosztását.

Kathleen Kelly elmondotta, hogy sajnálja Belisha távozását, de úgy érzi, hogy legalább egy kicsit ki fogja magát pihenni az új főnök mellett.

— Belisha nagyon kedves volt hozzám,

— mondotta — mindig bocsánatot kért, ha sokáig kellett éjszaka várakoznom, de ez nem zavarta abban, hogy másnap ne követeljen tőlem 16 órai munkát. Mindössze 15 perc ebédidőt kaptam. A miniszter ur mosolyogva mondotta, hogy ő is ennyi ideig szokott ebédelni a hivatalában.

Elmondotta még a színésznőesőfőr, hogy legközelebb új beosztásban Franciaországba utazik.

Egy angol tábornoknak lesz a sofőre.

Amíg a háború tart, nem óhajt filmen vagy színpadon szerepelni.

— Majd ha béke lesz, akkor játszom újra filmen, — mondotta. — Olyan szerepet szeretnék alakítani, amelyet legutóbb játszottam Lukács Pállal.

Feldarabolt holttest a kut fenekén

A szombori törvényszéken déli tanácsra ítélték a bácsi apagyilkost — Mostoha-bátyját és édesanyját felemtették a vád alól.

Szomborból jelentik: Kocics Milán büntetőbíró ötös tanácsa tegnap délelőtt tartott főtárgyalást és hirdetett ítéletet Zsabaljac Jován 20 éves, Bábics Lázár 25 éves és Zsabaljac Milica 47 éves bácsi lakások bűnügyében. A vádirat szerint a múlt év június 25-én Crnyanszki Lázár földművest saját házában megtámadták, Zsabaljac Jován és Bábics Lázár ököllel úgy összeverték, hogy a földre zuhant, majd

baltát ragadtak és agyonverték Crnyanszkit.

Az asszony a vádirat szerint öröködött, hogy fia nyugodtan végzezhessenek vadházastársával. Crnyanszkiival. A harmadrendű vádlott jó 20 évvel ezelőtt lépett vadházasságra az áldozattal s magával vitte a házba akkor 5 éves fiát, Bábics Lázárt is. Crnyanszki ki nem állhatta a gyereket s addig üldözte, amíg el nem hagyta a házat. Az ügyben már tartottak

egyszer tárgyalást, de mivel a harmadrendű vádlott nagyon zavarosan viselkedett, elrendelték elméleti állapotának megvizsgálását. Az orvosszakértői vélemény szerint

az asszony teljesen beszámítható, csak nagyon ideges.

Zsabaljac Jován a tárgyaláson teljes beismerésben van. Elmondja, hogy apja nagyon rabizós természetű férfi volt, 12 évet már Mtrovicán is töltött rablógyilkosság miatt. Egyideig jól megfért apjával, de amikor Crnyanszki a fegyházból hazajött arra akarta kényszeríteni, hogy lopni menjen. vége lett közöttük a jóviszonynak s ettől kezdve apja állandóan sértgette. A kritikus napon apja eléggé ittas állapotban érkezett haza a deronjei vásárról. Azonnal ebédhez ültek s ekközben megérkezett vendégségbe Bábics Lázár. Zsabaljacnak kevés pénzre lett volna szüksége s kért Crnyanszki-

V.

GRÓF SIGRAY ANTAL, a magyar közéletnek pártokon kívülálló általános megbecsülésnek örvendő vezérégyénisége Londonba utazott. Sigray Antal, Károlyi József gróf halála óta a magyar legitimisták vezére.

VI.

SOKAT NEVETNEK BUDAPESTEN most egy anekdotán, amely állítólag egyenesen a Maginot vonalról került a pesti aszfaltra. Eszerint egy előőrsi csatározás alkalmával gránátölcserbe zuhant két el-lenséges katona. Szerencsére nem történt nagyobb bajuk és mivel kímálszani nem volt tanácsos a tölcser-

ből, elkezdtek beszélgetni egymással. Mindegyik tudott a másik nyelven. Azt kérdezi az egyik:

— Na és mondd csak, mi van nálatok? Hogy megy dolgotok?

— Köszönöm, — feleli a kérdezett — csak megvagyunk. Nincs semmi különösebb baj, van minden bőven, csak ép ez a vakondélet nem a legkellemebb. Na és hogy megy nektek? — adta vissza a kérdést — úgy halljuk, nálatok sok hiány van. Például nincs zsir, Igaz ez?

Mire a kérdezett így felelt:

— Hát az igaz, hogy zsir nem nagyon van, de a müzsir, azt mondhatom neked, egészen kitűnő. Csak... tudod... a pótmüzsir az nagyon rossz.

tól, a férfi azonban hallani sem akart róla, kijelentette, hogy mert a fia sem dolgozni, se lopni nem akar, nem ad neki egy dinárt sem. Éles szóváltás keletkezett és Crnyanszki a kezében levő kenyérvágó késsel támadt fiára. Bábics és az asszony kifutottak az udvarra. Zsabaljac Jován itt erősen hangsúlyozza, hogy a gyilkosságot egyedül követte el.

Kiütötte apja kezéből a kést és ököllel rásújtott néhányat, majd felkapta a konyha sarkában álló baltát és agyonverte vele Crnyanszki Lázárt. Anyja és mostoha-bátyja csak jóval később érkeztek meg. Borzalmas tette elkövetése után a

baltával feldarabolta apja holttestét, beletette a teknőbe és az ágy alá tette.

Ezután felmosta a padlót és Bábics segítségével bemeszelte a falakat, majd elmentek és estig együtt ittak. Este a teknővel Crnyanszkiék közelben levő földjére mentek, Bábics azonban képtelen volt segédkezni s így ő maga vitte el a földön levő kiszáradt kuthoz, le-bocsátotta, majd maga is leszállt és a kut fenekén

elásta apja feldarabolt holttestét.

A másodrendű és harmadrendű vádlott Zsabaljac Jovánal egybe-angzón teszi meg vallomását, a vádat erélyesen visszautasítja és kijelentik, hogy ártatlanok.

A bíróság a perbeszédok elhangzása után Zsabaljac Jóvant bűnösnek nyilvánította és az enyhítő körülmények figyelembevételével öt évi fogházra ítélte.

A másod- és harmadrendű vádlottat büncselekmény hiányában felemtették. Az államügyész háromnapos gondolkodási időt kért.

Egy szubotikai pénzügyi szemlést revolverrel belőtt noviszádi imádoíja ablakán

Vukadinovics Trifun szubotikai pénzügyi szemlést hosszú ideig udvarolt Atyimovics Szófia noviszádi asszonynak.

Jól megértették egymást egészen a legutóbbi hónapokig, amikor nézeteltérések támadtak közöttük. Atyimovics Szófia megszakította a kapcsolatokat a szemléssel. Vukadinovics nem hagyta ennyiben az ügyet, amikor csak alkalma volt rá, Noviszádra utazott és felkeseste a nőt. A napokban szintén Noviszádra érkezett és amint hivatalos ügyeit elintézte, elment Atyimov Szófiának Szveti Jovanna ucca 4 számú házában lévő lakásába. Bezörgetett az ablakon és kérte az asszonyt, hogy engedje be.

Atyimov Szófia ezt megtagadta. Vukadinovics erre megfenyegette, hogy leövi. A nőre ez sem hatott. A pénzügyőr

elővette revolverét és többször belőtt az ablakon, majd a többi ablakot kézzel bevverte.

A rendőrség le-arasztotta. Atyimov Szófiának szerencsére nem történt semmi baja.

MI A FŐ!

Zongoraművész: Parancsoljanak velem, mit óhajtanak, Wagnert, Beethovent, Schubertet vagy Mozartot játszom?

Ujgazdagék egyszerre: Mindegy. Az a fontos, hogy a szomszédok ne tudjanak aludni.

HALLÓ!

A szlovák kormány minisztertanácsa elfogadta a Szlovákiában élő németek állampolgárságáról szóló szlovák-német egyezményt, amely azoknak a szlovákiai németeknek a helyzetét rendezi, akik eddig nem voltak állampolgárok. A kormány elfogadta a zsidókról és zsidó vállalatokról szóló törvényjavaslatot is. A román kormány minisztertanácsot tartott, amelyen Tatarescu miniszterelnöknek a »nemzeti újjászülés frontja« átszervezéséről szóló törvényjavaslatát tárgyalták.

Az ankarai nagy nemzetgyűlés még 25 millió török lira hitelt szavazott meg a nemzetvédelem céljaira.

Rómában a leghatározottabban cáfolják azokat a híreket, amelyek arról szóltak, hogy Palermóban második földrengést éreztek, amelynek során a Mon Reale székesegyház összedőlt volna.

Az Egyesült Államok szenátusának külügyi bizottsága elhatározta, hogy január 31-én az Egyesült Államok és Japán közötti viszonyt fogják tárgyalni.

Kairóban a trónörökös elnöke alatt francia-egyiptomi ünnepséget tartottak. Az ünnepségen Faruk király személyesen is megjelent. Az elhangzott beszédek során a francia-egyiptomi barátságot hangoztatták. Faruk király megérkezésekor a katonazenekar először az egyiptomi himnuszt, majd a Marseillet játszotta, végül pedig az angol és török himnuszt fújták.

A törökországi Inegluban tegnapelőtt öt földlökést éreztek. Emberéletben nem esett kár.

Az Egyesült Államok Newyork államának Jimstown városkájában felrobbant egy harisnyaagyár, amely alkalommal ketten életüket vesztették, többen pedig megsebesültek. A vizsgálat megállapította, hogy a robbanást egyes emberek bűnös tevékenysége okozta.

Angliában nagy hiány van szakmunkásokban, ezért Új Fundlandból kétezer szakmunkást küldenek Angliába, ahol az ellátási minisztérium fogja őket gyárakba beosztani. Az újfundlandi munkások 300-400 főnyi csoportokban érkeznek Angliába.

A londoni rádió lengyel hírszolgálatának nemrég azt közölte, hogy a németek a krakkói királyi palota székesegyházának harangjait levették és ágyukat öntöttek belőlük. Berlinben most hivatalosan megcáfolták ezt a hírt.

A bolgár-szovjet kereskedelmi szerződés értelmében a bolgár gyapotipari gyárak küldöttsége Moszkvába utazott, ahol a Bulgáriának szállítandó gyapot ügyében folytat tárgyalásokat. A szovjet gyapotra a bolgár mütakácsoknak van szükségük, akik az ebből készült anyagot visszaküldik a szovjet köztársaságba. Ez a munka körülbelül 40.000 bolgár munkásnak fog kenyeret juttatni.

Az Egyesült Államok kivitele az elmúlt év decemberében rekordot ért el, amennyiben összesen 358 millió dollár értékű árut szállítottak külföldre. A múlt év novemberéhez viszonyítva 71 millió dollárral, 1938 decemberéhez viszonyítva pedig 93 millió dollárral emelkedett a kivitel.

Újabb hideghullám jön

Oroszország egyes vidékein száz esztendő óta nem volt olyan hideg, mint most

Az első hideghullám evonultával néhány napos szünet után most jön a második hideghullám, amely az eddigi jelentések szerint

sokkal erősebb lesz, mint az első volt.

A hideghullám ismét az északi sark vidékéről indult ki. Finnországban — mint a szovjet- finn háborúról szóló cikkünkben is említettük — átlag ötvenfokos hideg van.

Moszkvai jelentés szerint Moszkva környékén a hőmérséklet rendkívül nagynyértékben csökkent.

A hőmérő higánya tegnap 42 fokra csökkent a fagyponthoz. Északoroszországban erős szél fúj. A fagynak sok halálos áldozata van.

Oroszország középső részein már 100 esztendeje nem volt ilyen nagy hideg, mint most.

Moszkvában utoljára 1900-ban mértek 42 fok hideget.

A rendkívüli hideg miatt Moszkvában a közlekedést részlegesen beszüntették.

ESZTORISZÁGBAN NEGYVENHAT FOK

A Német Távirati Iroda jelenti:

Esztországban olyan nagy a hideg, smilyenre emberemlékezet óta nem volt példa.

Esztország egész területén 46 fok hideget mutat a hőmérő.

Svédországban tegnap 24 fokos hideg volt. Dániában —20 fokra süllyedt le a hőmérő higánya.

A MAGYARORSZÁGI HIDEG

Budapestről jelenti a Reuter: Magyarországon az utóbbi napokban a hőmérséklet —12 és 18 fok között változott. A Duna befagyott, úgyhogy mintegy 1200 hajó beszorult a téli kikötőkbe. Ezek között van 200 olajszállító hajó és 400 gabonaszállító hajó, amelyek teherrel megrakodottan Németország felé igyekeztek.

JUGOSZLÁVIÁBAN ESŐ ÉS HÓ ESETT

Jugoszlávia északi részén tegnap délután havazott. A hőmérséklet minusz két-három fok körül mozgott.

A tengerparton bőséges csapadék esett. A tengerparti hőmérséklet fagyponthoz közel volt.

Elmegyógyintézetben halt meg a kanadai hóhér, aki civilben befolyásos politikus volt

Néhány nappal ezelőtt a montreali elmegyógyintézetben meghalt Kanada egyik legérdekesebb embere, Arthur Bartholomew, akit két néven ismert Kanada lakossága. Arthur Bartholomew valódi néven tisztelt közéleti személyiség volt, aki Montreálban jelentős politikai szerepet is játszott. A köztisztviselőként álló férfit azonban Arthur Ellis néven is ismert személyiség volt, elsősorban az igazságügyi hatóságok előtt. Itt sem mint bűnös, hanem mint ítéletvégrehajtó szerepelt: 5 volt Kanada főhőhérja és ebben a minőségben több mint ötszáz halálos ítéletet hajtott végre, anélkül, hogy családja, vagy előkelő barátai tudomást szereztek volna arról a foglalkozásáról.

EGY AKASZTÁS 100 FONT

Arthur Bartholomew a világháború alatt frontszolgálatot teljesített és több kitüntetést szerzett. A háború után kinevezett az angol hadseregből és elküldte pályázatát a kanadai kormányhoz, amely Angliában hóhért keresett. Arthur Bartholomew Arthur Ellis néven küldte el pályázatát, amelynek alapján a kanadai kormány szerződtette a főhőhéri állásra. Mint a Paris Soir a kanadai hóhér kettős életéről szóló beszámolójában megírja.

Arthur Bartholomew igen jó anyagi körülmények közé került hóhéri állása révén.

Szerződése értelmében külön fizetést kapott Quebec tartományban végzett hóhéri munkájáért, a többi kanadai tartományban előfordult akasztásokért pedig száz font honoráriumot folyósítottak részére.

Az álnéven működő hóhérnak sok munkája akadt és így jelentős jövedelemhez jutott. A kanadai törvények értelmében a sajtó csak szűkszavú hivatalos jelentéseket közölhet a kivégzésekről, amelyek zárt börtönudvarokon történnek. A kivégzésekről tilos fényképfelvételt készíteni és ezek a korlátozások lehetővé tették Arthur Bartholomew számára, hogy

husz éven át folytathassa kettős életét.

A hóhér ugyanis a polgári életben megtartotta igazi nevét.

A BEFOLYÁSOS POLITIKUS

Montreálban hóhéri jövedelméből házat vásárolt és feleségül vett egy szép, jó családból származó fiatal leányt.

Felesége előtt eltitkolta hóhéri mesterségét és szabad idejében politikával foglalkozott.

A quebeci tartomány helyi kormányának elnöki székébe az ő agitációja segítette Sir Lomer Guin, aki pártja választási bizottságának elnökévé tette meg a kitűnő fellépésű, behízelgő modoru, köztisztviselőként álló montreali polgárt, Arthur Bartholomew-t. A választási vezér olyan jól játszotta kettős szerepét, hogy még az igazságügyi hatóságok sem jöttek rá arra, hogy Arthur Ellis hóhér az újságokban és népgyűléseken sokat szereplő Arthur Bartholomew politikai agitátorral azonos.

A hóhér harmonikus családi életet élt, felesége boldogságát azonban megzavarta férje gyakori távolléte. Az asszony névtelen leveleket kapott, amelyek szerint férje barátnőket tart és azokhoz utazik el. Az asszony megfigyeltette férjét, de a magánéletük sem tudták kinyomozni Arthur Bartholomew igazi mesterségét és élete titkát. Arthur Bartholomew vigyázott arra, hogy feltűnés nélkül jelentkezzen a börtönökben, ahová mestersége szolgáltatta és a magánéletük az jelentették az asszonynak, hogy férje magasrangú igazságügyi és politikai személyiségeket látogat meg, amikor napokra eltávozik hazulról. Az asszony megnyugodott, de a véletlen mégis feltárta férje feltételezett titkát.

MINDEN KIDERÜL

Arthur Bartholomew ötszázötvenedik kivégzését hajtotta végre és ez a kivégzés okozta tragédiáját. A nagy gyakorlati és tapasztalattal

rendelkező hóhér egy Tomasina Sarao nevű gyilkos asszonyt akasztott fel. Az asszony nagyon kövér volt, a hóhér viszont vékony kötelet használt az akasztáshoz.

A kötél elszakadt és a hurok valószínűleg lefejezte a gyilkos asszonyt, akinek feje a börtön udvarára gurult.

Akasztás helyett tehát lefejezés történt és ez a szokatlan kivégzés sokat szerepelt a kanadai sajtóban. Az újságok leközölték Arthur Ellis hóhér fényképét is, amelyben

Mrs. Bartholomew iszonyodva ismerte fel férjét.

Az asszony heves szemrehányásokat tett férjének és nyomban elhagyta. Érdekes, hogy

a montreali közvélemény nem tagadta meg rokonszenvét a kettős életű Arthur Bartholomewtól

és az asszony eljárását helytelenítették.

Arthur Bartholomew a szerencsétlen végű ötszázötvenedik akasztás után megvált hóhéri állásától és családi életének összeomlása következtében ivásnak adta magát. Később

a morfium rabja lett és súlyos idegbajjal került elmeorvosintézetbe.

Felesége ekkor már megbánta, hogy elhagyta férjét és az elmeorvosintézetben mindennap meglátogatta. Az asszony régi kanadai népdalokkal szórakoztatta súlyosan beteg férjét, aki azonban többé nem nyerte vissza egészségét.

Makacs vádoltak

A noviszádi törvényszéken tegnapra kiűzött tárgyalásokat nem tartózkodókat a vádlottak ítélték el a bíróság miatt

A noviszádi törvényszéken tegnap három tárgyalást kellett volna megtartani, a tárgyalásokat azonban bizonytalan időre elvetették az elmaradás miatt, mivel a vádlottak nem jelentek meg. Petrovics Szpiras beográdi nyugdíjast 1938 május 2-án öthavi fogházra és 3000 dinár pénzbírságra ítélte a noviszádi törvényszék, amiért Petrovics Kovacsics Milán agrár földjét jogtalanul birtokolta. Az ítélet ellen Petrovics felelősséggel elítélte a noviszádi felelősséggel bíróság új tárgyalást rendelt el az ügyben, Petrovics azonban

a tegnap délelőttre kiűzött tárgyaláson nem jelent meg.

Peter Fránya 39 éves noviszádi magánhivatalnok 1938 végén részletfizetésre rádiót vásárolt, a 4800 dináros készüléket azonban elzárkósította, míg mielőtt saját tulajdonába ment volna át. Az ügyben már többször tüztek ki tárgyalást, de Peter eddig még egyszer sem jelent meg. A törvényszék tanácsa ezért úgy határozott, hogy Peter

a legközelebbi tárgyalásra rendőrileg vezetik elő.

Musicki Milorád noviszádi házúgyász 1938 őszén levelet írt megbízójának, Szkolina Ivánnak, hogy megfelelő házat talált számára a ha azt akarja, hogy a ház az övé legyen, haladéktalanul küldjön el címére 2805 dinárt, foglaló fejében. Szkolina eleget is tett elköltötte, mivel a ház kitalált mese volt. Az ügyet már többször tárgyalásra tüztek, Musicki azonban egyszer sem jelent meg a bíróság előtt.

Tegnap délelőtt ezért úgy határozott a törvényszék büntető egyesbirója, hogy Musickit a legközelebbi tárgyalásra hatóságilag vezetik elő.

Az iskolán kívüli népnevelés, minden egyesület első kötelessége

MŰSOROS TÁNCÉST

A BELSŐ KAT. KÖR IFJUSÁGA

Jegyelővétel: Abraham János

1940 I. 20

Véres feltékenységi dráma Szuboticán

Egy özvegyasszony az uccán tártolt vetélytársnőjéé

Szerdán délután hat óra tájban véres feltékenységi dráma játszódott le Szuboticán, a volt Ferrum gyár közelében. Özvegy Molnár Megyeri Antalné szuboticiai asszony a Teretna és a Tvornicska ucca sarkán megleste volt vetélytársnőjét, Gabrics Margit 42 éves asszonyt, kendője a őt revolvert rántott elő és közvetlen közelből rálőtt.

A golyó a homlokán érte Gabrics Margitot, átfuródott a szemöldökcsonton, de nem okozott életveszélyes sérülést.

Molnár Megyeri Antalné ezután eldobta revolverét és a sebesülte támadt. A földre teperte és össze-vissza verte áldozatát, Gabrics Margitot volt vadházastársa, Franciskovics Márkó mezőbéri mentette meg veszélyes helyzetéből és eltávolította a merénylőnt.

A feltékenységi dráma hőse éppen Franciskovics, aki öt éven át vadházasságban élt Gabrics Margittal, de

két évvel ezelőtt szakítottak és Franciskovics Molnár Megyeri Antalnéval költözött össze.

Az új asszony állandóan feltékenykedett elődjére.

habár Franciskovics nem is igen találkozott vele. Szerdán délután Gabrics Margit keresztülhaladt a Teretna uccán, mert a közelben lakó mosónőjét akarta felkeresni. Franciskovics éppen a háza előtt állt és figyelmeztette Gabrics Margitot, hogy kerülje el a házukat, mert mostani vadházastársa feltékeny rá és baj lesz, ha megtudja, hogy arra jár. Gabrics Margit elakart kerülni az összetűzést, ezért behúzódott a mellékkucába, majd mintegy negyed óra múlva folytatta útját, míg az uccasarkon szembe nem találkozott Molnárnéval, aki kendője alá rejtett revolverrel leselkedett rá.

A rendőrség megindította az eljárást. A sebesült asszony maga ment el a kórházba, ahol bekötötték a sérülését.

Amerika repülőgépanyahajókat épít

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok haditengerészeti bizottsága két, egyenként 35.000 tonnás személyszállító gőzöst építtet. A hajókat rövid időn belül repülőgépanyahajókká lehet átalakítani és mindegyik 75-100 hadirepülőgépet vihet a fedélzetén.

Személyvonat és társasgépkocsi összelitküzése Németországban

Tíz halott, husz sebesült

Berlinből jelentik: Szerdán délután a szászországi Zottautól északkeletre egy zsúfolt társasgépkocsit a hófúvásban elkapott egy személyvonat és magával vontatta. A kocsi pozdorjává tört, a mozdony felborult és a vonat első kocsija kisiklott. A társasgépkocsi utasai közül tizen meghaltak, husz-an megsebesültek.

A Komintern lapja orosz-román megemlékezési szerződés kötését ajánlja

Moszkvából jelentik: A Kommunista Internacionálé újabb cikkben foglalkozik Romániával s azt ajánlja, hogy Románia kössön kölcsönös megemlékezési szerződést a szovjettal. A lap a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a Balkánról megjelent legutóbbi cikke, amely külföldön annyi megjegyzésre adott alkalmat, Romániával kapcsolatban jogtalan feltételezéseken alapul és közlései tévesek voltak. A jövőben ilyen tévedés nem fordulhat elő.

Leszavazták a magyar kormányt

Budapestről jelentik: A képviselőház szerdai ülésén háromnegyed egy órakor áttértek az interpellációkra. Az elnök először régi interpellációkra adott miniszteri válaszokat olvastatott fel. Elsőnek a pénzügyminiszter válaszában felolvasására került a sor. A válasz felolvasása után az elnök feltette a kérdést, hogy a Ház a választ tudomásul veszi-e vagy sem. A tudomásulvétel mellett 25-en, ellene 28-an szavaztak. Az elnök erre megállapította a Ház tanácskozásképtelenségét és az ülést öt perc-re felfüggesztette.

Anglia kibővíti kereskedelmi hajózását

A Havas-iroda londoni jelentése szerint az angol kormány a kereskedelmi hajózás kibővítésének tervével foglalkozik. Lehetséges, hogy néhány hét múlva az állam átveszi azt a sok hajóépítő művet, amelyet az 1930. évi válság idején megszüntettek. A szakmunkások hiányán más ipari szakmunkások átképzésével segítenek.

Az észtlországi németek hazatelepítése

Tallinból jelentik: A Der Deutsche nevű német gőzös 260 visszatelepítővel elhagyta Tallint. Ez az észtlországi németek utolsóelőtti csoportja. Az utolsó, mintegy 8-900 visszatelepítő, február végén hagyja el az észtlországi fővárost.

HIREK

A HÖMÉRSEKLET CSÖKKEN

Jugoszlávia északi és északnyugati részét elérte a hideghullám, az időjárás tegnap felhős, havas volt, a tengermérséklet esővel. A legalacsonyabb hőmérséklet Zágrebben -13, a legmagasabb Dubrovnikban +13 fok volt.

Időjelzés január 19-re:

A hőmérséklet további csökkenése várható, különösen az ország északnyugati részében. Az ország belsejében havazás lesz, északnyugaton a nap folyamán kiderül. A nap két 7 óra 10, lenyugszik 16 óra 27 perckor.

— Ma zárva lesznek az üzletek Noviszádon. Ma, görögkeleti Vizkereszt napján, Noviszádon egész nap zárva lesznek az üzletek.

— A beográdi magyar bál rendezése elküldte a meghívókat azoknak, akik utólag kérték. Tudomására jutott azonban, hogy többen nem kapták meg a kért és elküldött meghívót. A rendezőség az idő rövidségére való tekintettel ezúton tudatja mindezekkel, hogy nevük benn van a meghívottak jegyzékében és így meghívó nélkül is megjelenhetnek a bálon.

— Szubotici hírek. A szubotici kereskedők egyesületében szerdán délután értekezet volt, amelyen az új adófizetési rendszabályokat beszélték meg. — A szubotici ipartestület borbély és fodrász szakosztálya január 22-én, hétfőn délután fél 4 órakor értekezetet tart.

— Különös bosszúállás. Ciovarics Mihály szubotici fűszerkereskedőnek a Száva Tekelija utcai üzletébe tegnapra virradó éjszaka ismeretlen tettesek hatoltak be és az árukészletet össze-vissza dobálták. A fűszerárut kiöntötték és összekeverték, úgyhogy használhatatlanná vált. A kár 5000 dinár. A rendőrség vizsgálatot indított. Valószínű, hogy a betörés bosszu műve.

— Meghalt Princíp Gavriilo, a szarajevói merénylet apja. Szarajevóból jelentik: Boszanszko Grahovo k's boszniai városkában tegnap meghalt Princíp Petár földműves, Princíp Gavriilo, a szarajevói merénylet apja. Princíp Petár 89 éves korában hunyt el rövid betegeskedés után. Princíp Petár Boszanszko Grahovon született és sokáig postai kihordó volt. Az ő nagyapja volt az, aki a Princíp nevet kapta, amely tudvalevőleg herceget jelent. A Princíp család őse állandóan díszes ruhában járt, ezért nevezték el a törökök Princípnak, ami azután rajta is ragadt.

— A cukorrépa beváltási ára. Beográdból jelentik: A cukorrépa beváltási árát az 1939/1940 évi kampányban az oszjeki, novivrbázi, crvenkai és belyei cukorgyárakban métermázsánként 20 dináros árban állapították meg. A többi gyárakban a cukorrépa ára változatlan marad.

— Tűz Szuboticán. Szibincics Gyuróné szubotici özvegyasszonynak a Majsai ut 2. sz. alatt levő háza tegnapra virradó éjszaka kigyulladt. A tető leégett, a ház többi részét megmentették. A kár 2000 dinár.

— A noviszádi légvédelmi bizottság új elnöke, Plesznicsár Milán tábornok, a noviszádi légvédelmi bizottság eddigi elnöke átadta tisztségét Sztanojlović Cedomir tábornoknak. Sztanojlović tábornokot tegnap délelőtt iktatták be új tisztségébe a légvédelmi bizottságnak az Em'ekotthonban megtartott ünnepi ülésén.

— BACSPETROVOSZELŐI HIREK. Most tartotta a Vöröskereszt Egyesület évi rendes tisztújító közgyűlését dr. Stiefelmayer Ádám elnökletével. Az egyesület elnöke újból dr. Stiefelmayer Ádám községi orvos lett. Alelnök Jerković Szávó iskolaigazgató, titkár Dragin Milica tanítónő, pénztárnok Dragin Hedvig tanítónő, választmányi tagja Vargics Darinka tanítónő, Nagy Gizella tanítónő, Balubzics Ozren községi elnök, dr. Kiss Imre betegségyógyzó orvos és dr. Klein Nátán magán orvos. A felügyelő bizottságba Tobzics Zsárkó kereskedő, Csursics Leksza tanítónő, Horváth Péter tanító és Kelemen György tanító kerültek be. Az Ifjúsági Vöröskereszt Egyesület elnökévé Jerković Szávó isk. igazgatót választották meg. — A Petrovoszélői Olvasókör évi közgyűlését január 21-én délután tartja Kiss István Csanta elnökletével. — Vinogradov Szergej járási gazdasági felügyelő felülvizsgálta a község állatállományát, négy bikát és több kant kiselejteztetett. A kiselejteztetett állatokat január 24-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen eladja a képvis. gazdasági bizottsága.

— FEKETICSI HIREK. A közelmúltban alakult gyermek és anyavédő egyesület most tartotta első közgyűlését a község háza tanácstermében Agoston Sándorné elnöke alatt. A közgyűlés elhatározta, hogy 21-től, vasárnaptól kezdve, további intézkedésig, minden vasárnap délután 1 órától kezdve, a községi e'öljáróság által a kisdud óvóban rendelkezésre bocsátott helyiségében tanácsal szolgál a jelentkező anyáknak és minden kisdudet díjtalanul megvizsgál dr. Duimovics községi orvos és a bemutatott gyermekekről regisztert vezet és az egyesület nőtagjai több ízben felkeresik a gyermekeket és anyákat. 21-én, vasárnap minden anya tartozik bemutatni csecsemőjét, akinek gyermeke 1939. január 1-től, június 30-ig terjedő időben született. Ezt a határozatot a községi e'öljáróság is magáévá tette és erre szombaton, dobszó útján is felhívja az érdekelteket. — Zsufolásig megteltek a Schmidt vendéglő összes termei vasárnap este a Spárta Sportklub álarcos báljára, amelyre a közeli környékről is rengetegen jöttek el. A kora reggeli órákban végződött, kitűnően sikerült mulatságon a szépségverseny első díját Leibesberger Gréte nyerte.

— Noviszádi anyakönyvi hírek. Január 8-15 között Noviszádon született 10 fiú és 11 leánygyermek, házasságot kötöttek: Bódi Mátyás és Klájics Ilona, Szibáski Koszta és Sztanojlović Ivánka, Bulya Milán és Milosević Olga, meghaltak: Klinec Rozália 56 éves, Rojka Pavle 69 éves, Jung Péter 39 éves, Doppler Róbert tanító 56 éves, Kerac Gavra 69 éves, Becker Katarina 40 éves, Jovanovics Milán 46 éves, Tajković Mária 63 éves, dr. Trifković Gyura 67 éves, özv. Jonics Emilia 83 éves, B'agojević Szevka 45 éves, Fracska Lyubomir 80 éves, Popovics Jovánka 10 éves, Grudin Jusztina 54 éves, Grujics Ignjat 45 éves, Kalapáti István 53 éves, Dorotka Anna 71 éves, Schulzer Ferenc, Pataki Mihály 45 éves korában.

Arcképek

Lord Lloyd

Az angol alsóház jobbszélső pártjának két sarokülése tizenöt év óta Lord Lloyd és L. S. Amery helye: mellettük az öreg »Diehard«-ok, a konzervatívok megalkuvást nem ismerő, rendíthetetlen jobbszárnya a Hailshamok és Londonderryk; előttük az első sorban, már oly közel a miniszterek és államtitkárok, szóval a kormány zöld asztalához, hogy ősi szokás szerint lábukat az asztalra rakják, Churchill, Duff Cooper, az ifjabb »Diehard«-ok harcos csoportja. Leopold Amery (a huszas évek elején gyarmatiügyi miniszter) Lord Lloyd (a huszas évek elején Egyiptom High Commissioner-je és Bombay kormányzója).

Az utolsó két évtized angol politikájában ők képviselik azt a buldog-szívűséget, rendíthetetlen és engesztelhetetlen imperialista hitvallást, amelynek a brit történelemben a két Pitt, majd egy évszázaddal később a mai miniszterelnök atyja, Joe Chamberlain, a megszemélyesítői Mr. Amery, aki természetleg kisebb tagja a parlamentnek, az alsóházi szócsaták legjelembesebb bajvivője. Amikor Chamberlain 1937 telén a német gyarmati követeléseket azon problémák közé sorozta, amelyek »kerakaszként« megbeszélésére alkalmasak, Amery egyik napról a másikra hetven kormánypárti képviselőt gyűjtött maga köré és szenvedélyes támadásával Chamberlaint meghátrálásra kényszerítette. (Ezért maradt aztán miniszteri tárca és hivatal nélkül).

Barátja és fegyvertársa Lord Lloyd inkább az államigazgatásban vonta magára a közfigyelmet, mint westminsteri szereplésével. A nemes Lord családját kilencszáz évre vezeti vissza, ősei Dél Wales fejedelmek valának. Az ifjú Lloyd, a legendáshírű Laurance ezredes utóda és legmeghittőbb bajtársa, évekig kalandozott Arabiában, magán-szorgalomból résztvevett a burnuszos törzsfők hadjárataiban, majd később az indiai civilszolgálatba került, ahol is világhírré tesz szert: ugyanis elfogatta Gandhit és tömlőbe vetette. Egyiptomban is olyan keményen fogta a gyepőt, hogy a munkáskormány külügyminisztere, az érzelmes Arthur Henderson hamarosan visszahívta. Fényűző udvartartása Caíróban, Bombayban a maharadszákét is felülmúlta VIII. Edward, ma Windsor hercege, walesi herceg korában Lord Lloyd vendége volt Bombayban. Távozásakor így búcsuzott a kormányzótól: »Csak azóta tudom, hogy élnek a királyok, mióta az ön vendége voltam!« Lord Lloyd most ötvenkilenc éves és a British Councilnak, a hivatalos angol kulturpropaganda bizottságnak az elnöke. Ennek a tiszteletreméltó, de szintelen pozíciónak egészen rendkívüli jelentőséget kölcsönöznek Lord Lloyd utazásai és tárgyalásai a semleges országokban. A háború kitörése után néhány héttel Lord Lloyd Madridba repül, ahol kilencnapos eszmecsere folytat régi barátjával, Franco tábornokkal, alig néhány napot tölt Londonban és már Szófiába utazik, onnan Ankarába, visszafelé Bukarestben pihen meg és körutját Rómában fejezi be...

Börtön helyett házasság

Ethel Sverett 24 esztendő londoni gépirókiasszony súlyos testisértéssel vádolta a vőlegényét, William Henry Teedon 26 éves műszerész. A bíróság előtt kiderült, hogy a leány karácsony előtt finnci üdvözlőkártyát küldött a Maginot-vonalba egy katonasmerősnének. A vőlegény elcsippte a kártyát, amelyen a következő sorok állottak:

»Ez az utolsó üdvözlő! Isten veled örökre! Ethel.«

A jegyesek között a kártya miatt szóváltás támadt. A temperamentumos vőlegény súlyosan bántalmazta a menyasszonyát, aki két hétig feküdt ágyban sérüléseivel.

A tárgyaláson a vőlegény előadta, hogy közvetlenül esküvő előtt álltak. Ő hallotta, hogy a menyasszonyának azelőtt egy fiatalember udvarolt, aki most bevonult katonának. Eppen ezért nagyon fájt neki, hogy még az esküvő előtt pár nappal is erre az ifjura gondolt, hogy még az esküvő előtt pár nappal is erre az ifjura gondolt, hogy még az esküvő előtt pár nappal is erre az ifjura gondolt.

— De hiszen sajtómaga olvashatta, hogy örökre bucsuzik volt udvarlójától! — mondotta a bírő.

— Fölöslegesnek tartottam ezt az enyelgést! — válaszolta a vőlegény.

A tanúk kihallgatása után a bírő megkérdezte a leányt, kívánja-e a férfi megbüntetését.

— Nem kívánom, — hangzott a válasz — mert azóta kibékültünk és feleségül akar engem venni.

A bírő ezután a vőlegényhez fordult:

— Börtönbüntetés járna magának, de elengedem ezt a büntetést. Nem akarok mártírt csinálni magából. Ehelyett felszólítom, hogy rövid idő alatt vegye feleségül ezt a leányt és tisztességes viselkedéssel tegye jóvá, amit elene elkövetett.

Az ifjú pár a bírő előtt összecsokolódzott és ezzel szent lett a béke.

Hőjelentés a szerémi hegyekből

A Fruska Gora turistatársaság jelentése szerint tegnap, csütörtökön reggel 8 órakor a szerémi hegyekben — 5 fok hideg volt. Tizenöt centiméter régi hó van, amihez nagymennyiségű új hó esett. További hóesés várható.

DEBELYÁCSAI HIREK.

A református egyházközség vasárnap délután megválasztotta a község presbitériumát. Egyházigazgatók lettek: Mohácsi Sándor, Görbe Mihály, Laskai János és Ujfalu Sámuel, presbiterek: Ké választották: Görbe Józsefet, Kovács Antalt, Szent Jánost, Sepsey Istvánt, Tóth Bálintot, Bartha Sándort, Mohácsi Benit, Alföldi Jánost, Laki Jánost, Laskai Imrét, Görbe Benedeket és Sasi Bálintot. Póttagok lettek: Katona Antal, Laskai János, idős Monoki János, Laskai András, Debreceni Sándor és Nánási István. A gondnokokat 3, a presbitereket 6 évre választották. A gondnokok valamennyien a régi maradtak, a presbitérium csak annyiban változott, hogy Laskai Imrével és Kovács Antallal új presbiterek kerültek be. — A szomszédos Crepaja község görögkeleti templomában szerdán délelőtt tűz támadt, amely több értékes képet és a berendezést megsemmisítette. A tűzet a helybéli tűzoltóknak a lakosság közreműködésével sikerült eloltani, még mielőtt a szomszédos falvakból kihívott segítség megérkezett. A kár jelentékeny, vizsgálat indult annak megállapítására, hogy mi okozta a tüzet.

— Női téli kalapok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad. Trg Oslobođenja 2.

— BACSTOPOLOI HIREK. A topolai pénzügyőrség alkalmas irodahelyiséget keres. Egy utcára nyíló és egy belső szoba szükséges. Ajánlatok 10 dináros okmánybélyeggel ellátva a pénzügyőrségnél adhatók be. — A Járási Kereskedők Egyesülete február 3-án tartja hagyományos farsangi bálját a Bakay vendéglőben. — A topolai Sakkör vasárnap délután 4 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Barát-féle vendéglő külön helyiségében. — A topolai »Firkászok« február 6-1. kabará estjén felolvass Csizráky-Fetter Imre az ismert jogoszlóvial magyar író is.

Óriási választékban felöltő-, télikabát- és öltönyzöveteket ajánl

PRITEX Subotica

Szerencsétlenség csuszkalás közben.

Lokról jelentik: Ozvált András 14 éves loki fiú, akit a faluban a legnagyobb gyerekek tartanak, csuszkalás közben elesett és ballábában megrepedt a csont. A fiút orvosi segítségben részesítették, szülei lakásán ápolják.

— Halálozás. Odszacról jelentik: Óhausz János, volt községi végrehajtó, 64 éves korában elhunyt. Temetése nagy részvét mellett folyt le.

— ELESÉN LAT, mint a sas, diplomás optikus Kriszthaber szemüveg. Szubotica, Alekszandrova 1. 590

BÁCSKOGRADISTEI HIREK.

A választók névjegyzéke a községhezálal közszemlére ki van téve a Kirics Nikola irodájában a hivatalos órák alatt az érdeklődők által megtekinthető. — Az előjáróság felhívja a gazdaközönseget, hogy a csőszbérletet mindenki pontosan fizesse be. A hátralékosok ellen eljárást indítanak. — A holt Tiszán és a hozzátartozó csatorna ágon, szigorúan tilos a halászat. — A fiákkereket és kerékpárosokat a sztárbecsel szögabírói hivatalban január hó 31-ig be kell jelenteni. — Ugyncsak be kell jelenteni a tőkekamat és jövedelemadót január 31-ig a sztárbecsel adóigazgatóságnál. — A Népör legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a folyó évben a tagsági díjakat könyvek beszerzésére fordítja, s a könyvtárt legalább 300 dinár értékű új könyvvel gyarapítja. — Ugyncsak könyvtára gyarapítását határozta el a Katolikus Kör is, a választmány 600 dinárt állított be erre a célra az idei költségvetésbe.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál ígyünk reggel éhgyomorral egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Reg. S. br. 15485/35.

— A szubotica' magánalkalmazottak egyesületének közgyűlése. A magánalkalmazottak országos szövetségének szubotica' csoportja vasárnap délelőtt kilenc órakor tartja évi rendes közgyűlését saját helyiségében. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki, titkári, pénztárnoki és ellenőri jelentések. 2. A régi vezetőség felmentése és új tisztikar választása. 3. Kongresszusi kiküldött megválasztása. 4. Egyéb indítványok. Amennyben a jelzett időben nem lesz jelen az alapszabályok szerint megkívánt számú tag, úgy a közgyűlést egy órával később tartják meg a tagok számára való tekintet nélkül.

Vasárnap

teadélután

a NAK klubhelyiségében, Novisád, Kra. ya Petra II ul 110. Kifűnő jazz-zene

— Halálos verekedés Kresedinben. Kolencik Misa 16 éves kresedini fiú kedden éjjel ismeretlen tettesek megtámadták és úgy megverték, hogy súlyos sérülésekkel be kellett szállítani a novisádi kórházba. Kolencikon már nem lehetett segíteni és tegnapra virradóra meghalt. A hatóság elrendelte a holttest felboncolását, a rendőrség erőyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

— Halálos szerencsétlenség Gornyi Kovily közelében. A Gornyi Kovily melletti Kalugyerszko Arangyelovo nevű tanyacsoportban halálos szerencsétlenség történt. Szimin Tinka 14 éves leány vendégségben volt rokonának tanyáján. Január 16-án rokonok a tanya körül vadásztak s egy eltévedt sörét olyan szerencsétlenül találta el a tanyaudvarban sétálgató leányt, hogy a novisádi állami kórházban, ahova időközben elszállították, tegnapra virradóra meghalt. Szimin Tinka holttestét tegnap felboncolták, a rendőrség nyomozást indított a szerencsétlenség körülményeinek kiderítésére.

— BEZDANI HIREK. A bezdani vadászok befejezték idei vadászévadjukat, amely a legjobb eredménnyel zárult. — Guzvány István hegyi lakos szánja az egyik kanyarodónál felborult, Guzvány a szerencsétlenség alkalmával lábtörést szenvedett. — Pálincás András gazdálkodó 52 és Limburger János 58 éves korában elhunyt. Temetésük nagy részvét mellett történt.

KÜLFÖLDI TÖZSDFÁRLATOK

A dinár árfolyama: Budapest 7.60—7.90, Berlin 5.63—5.67.

Zürich: Beograd 10, Páris 9.985, London 17.62, Newyork 446.—, Brüsszel 75.05, Milánó 22.50, Amszterdam 236.95, Berlin 178.60, Szófia 5.30, Bukarest 3.30.

5 kérdés:

1. Mi a tűzveszélyes anyag a celluloidban?
2. Melyik tengerszoros vezet a Márvány-tengerből a Fekete tengerbe?
3. Mely két angol egyetem között vannak a híres regattaversenyek?
4. Mit jelent szó szerint: evangénum?
5. Hány éves korában lett király Hunyadi Mátyás?

Válasz

regnapi kérdéseinkre

Kérdés: Ki volt a hét magyar vezér?

Felelet: Álmos, Előd, Kond, Ond, Tas, Huba, Töhtöm.

Kérdés: Hogyan hívják Odysseost latinul?

Felelet: Ulysses.

Kérdés: Ki írta az első magyar nyelvtant?

Felelet: Sylvester János (a XVI. században).

Kérdés: Melyik német hősköteményben szerepel Attila?

Felelet: A Niebelungenlied-ben.

Kérdés: Meddig feküdt a boxoló a földön anélkül, hogy legyőzöttnek tekintenek?

Felelet: Amíg a bírő tizig számol.

SZINHÁZ-FILM

Budapest vegye át a könnyü műfajú, zenés filmek gyártását

A magyar dal és a magyar zene szórakoztató filmjeit szívesen látja Jugoszlávia

Jávor Pál jugoszláviai körútja

A jugoszláviai filmesek a magyar filmgyártásról

— Saját munkatársunktól —

Beograd, január 17.

A "Reggeli Ujság" minapi cikke, amelyben a magyarországi filmek jugoszláviai sikerével foglalkozott, a jugoszláviai filmek körében komoly hatást váltott ki. Egy ma tartott filmbemutató munkatársunknak alkalma volt erről személyesen meggyőződni és a magyar filmek további jugoszláviai lehetőségeiről a film-szakma vezetőivel hosszas beszélgetést folytatni. A beszélgetés annál inkább jelentős, mert

a jugoszláviai filmek nagyobb csoportja a napokban tért haza Budapestre,

ahol a magyarországi filmipar vezetőivel hosszabban tárgyaltak, a magyar filmstúdiókat sorra felelték, újabb nagyszámú magyar filmet kötötték le. A látogatás a jugoszláv-magyar filmbarátság jegyében folyt le. A budapestiek, mint halljuk, a jugoszláviai filmköleszőket és moziakat valóban szívvel-lyel, magyar vendégszeretettel fogadták.

A budapesti látogatás és tanulmányi kirándulás részleteit, a magyar filmtermésről szerzett impressziókat és a magyar filmeknek jövőbeni jugoszláviai elhelyezhetősége felőli szakvéleményt, Eskenázi igazgató, az ország legjelentősebb mozikoncernjének, a beográdi Kolarac-Kaszina-Vraesar mozik vezetője az alábbiakban volt szíves összefoglalni:

— A vezetésem alatt álló mozikban, valamint Jugoszlávia majdnem minden vidékén bemutatott magyarországi filmek, mint azt ön lapjában is hűségesen referálta, a szokásos kezdetet messze túlhaladó sikert értek el. Reméljük, hogy a szép kezdet után a magyar filmeknek állandóan műsoron tartása lehetséges lesz annál is inkább, mert ennek ma már sem gazdasági, sem más akadály nincs. A magyarországi, helyesebben budapesti látogatásunk meggyőzött bennünket arról, hogy

a magyarországi filmgyártás jelentős és további fejlődését elsősorban Délkelet-Európa mozi-közönsége sokat várhat.

Figyelemreméltó tapasztalatokkal tértünk haza, amelyeket ha a kényes izlésű jugoszláviai filmpublikumon keresztül vizsgálunk is, meg kell állapítanunk, hogy a nemzetközi világlágerek mellett a magyarországi filmekre külön hivatás vár. A mi közönségünk sokat jár moziba. Szívesen mulat, kacag, szórakozik, főleg ha temperamentumos énekkel, zenével, táncokkal gazdag filmeket kap. A magyar filmtől a szomszédos magyar nép üde humorát, táncait, fülbemászó zenéjét várja a mi közönségünk, mert a magyar film, ha itt-ott lokális jellegű is, az egyáltalában nem zavaró. Alkalmunk volt ebből a zsánerből néhányat a korábbi termelésből látni. A Meseautó-t például, amit most

forgatunk, mint látta, ugyancsak nagy sikerrel, már Pestről küldtem haza. Most

a »Torockói menyasszony« film-változata járja majd be Jugoszláviát,

amelyben már a magyar falu élete és a nép derűs, kacagó szíve is megmutatkozik. Az újabb magyar filmek már igényesebbek, hogy úgy mondjam nyugatibb hatást keltsenek és a filmversenyben kívánnak résztvenni. A mai magyarországi filmproducerek ambicionálják, hogy az elsőrendű amerikai és francia filmekhez hasonlókat adjanak. Valóban bámulatra méltó ez a kísérlet, de félek, hogy egyrészt a filmek rendezéséhez szükséges anyagi eszközök, másrészt a lehatárolt magyar nyelvtérlet miatt nem lesznek olyan exportcikkek, mint az ismert énekes, táncos magyar filmek. Mi a nyugati államokból, francia, angol és amerikai filmeket korlátlanul kapunk s itt-ott egy-két német filmet is. Ezekkel a magyar filmek, amelyeknek mint hallom, legfeljebb másfélmillió dináros bűdzsájuk van, nem versenyezhetnek. Magyarországon bizonyára szükség van a komolyabb tárgyu, inkább beszélő, mint éneklő magyar filmekre, de amióta a könyvnyű műfajú filmeket gyártó Bécs kiesett a terméskől, azt hisszük, hogy

a szórakoztató filmek vezető szerepét Budapest átvehetné.

Beogradban is átvehető a Magyar Bál meghívói

Mint ismeretes holnap, szombaton zajlik le az idei báli szezon legjelentősebb magyar mulatsága, a beográdi Magyar Bál. A beográdi magyar egyetemi hallgatók Bolyai Farkas egyesülete hetek, sőt hónapok óta lankadatlan lelkesedéssel munkálkodik a bál előkészítésén, s bizonyosra vehető, hogy a holnapi Magyar Bál

minden tekintetben méltó lesz nevéhez és jellegéhez.

A rendezőség arról értesít bennünket, hogy a meghívók szétküldése körül itt-ott zavarok, illetve félreértések támadtak. A bál tavalyi résztvevői közül többen panaszkodnak, hogy az idén nem kaptak meghívót. A rendezőség közli, hogy ez csak úgy lehetséges, hogy az igénylők

Tea estét rendez a Szubotici Sport Egylet. Szubotica egyik legrégibb sport egyesülete február 3-án, farsang szombatján rendezi évente szokásos teaestjét a Magyar Olvasókör helyiségeiben. Jegyek kaphatók naponta este 6—8 óra között az Olvasókörben. Az estén cigány és dzsessz muzsikál.

A magyar zene kitünő, közel áll a mi népünkhöz is, a humoruk egészséges, ötletes, a színészek elsőrendűek. A legnagyobb meglepetésünk Jávor Pál volt. Igazán gratulálhatunk a magyar filmproducereknek, hogy ezt a világviszonylatban is elsőrendű színészt még Magyarországon tudja tartani. Régen Hollywoodban lenne a helye. Meg is hívtuk Jugoszláviába. Kora tavasszal

Jávor Pál személyesen is bemutatkozik Jugoszlávia filmközönségének.

A meghívást azzal fogadta el, ha alkalma lesz magát a Bácskában úgy Isten igazában kimutatni. Mondtam, hogy ezt ugyan Beogradban is megteheti, itt is van kitünő cigány és jó bor, da a Bácska is ki fog majd tenni magáért.

Láttuk Pesten a most készülő Gülü Baba néhány próbaszallagját. Igazán imponáló, mily kevés eszközzel sikerült egy tökéletes, keleti illuziót keltő romantikus, énekes filmet csinálni. A film írója és rendezője Motlay Géza, mint hallom a magyar filmgyártás egyik erőssége s az új magyar filmtörékvések kitünő élharcosa. Büszke lehet munkájára. Az ilyen filmek valóban alkalmasak arra, hogy a délkelet-európai államok filmgégyüttműködésében, több nyelvű változatban felveszik. Erre bizonyára nem is lenne nehéz egy délkelet-európai filmérdekeltséget öszszehozni. A jugoszláv-magyar filmkapcsolatok nagy jövőjét én

a jugoszláv-magyar filmprodukciónak közös együttműködésében látom.

Erre ma már itt van a gazdasági szükségszerűség és az alkalmas lélektani pillanat is. Addig is, amíg ez eljő, a jugoszláviai mozik szívesen mutatnak be új magyar filmeket.

Az érdekes és tárgyilagos nyilatkozat egy-két megjegyzése mindenestre irányadó lehet a magyar filmtermés jugoszláviai exportja kérdésében, a Reggeli Ujság gondoskodni fog arról, hogy erről a magyar filmproducereket is informálja.

Gyermekelőadás és álarcos bál a noviszádi külső Katolikus Olvasókörben. A noviszádi külső Katolikus Olvasókör vasárnap, január 21-én fél 4 órától fél 8-ig gyermekdelutánt rendez. Este álarcosbál lesz az egyesület nagytermében. Jövő vasárnap, január 28-án népviseleti bált rendeznek.

A dunabánsági színház műsora. A Noviszádon szereplő dunabánsági színtársulat holnap, szombaton este Hienrichs August népies vigjátékát mutatja be. Az előadás este fél 9 órakor kezdődik az Emléketthon nagytermében.

Műsoros tánc-est a noviszádi Beltéri Katolikus Körben. A noviszádi Beltéri Katolikus Kör otthonában holnap, szombaton műsoros táncestet rendez a Kör ifjusága. A táncestély iránt a fiatalság körében nagy az érdeklődés.

Teadelutánt rendez a szubotici Leánykongregáció. A szubotici római katolikus Leánykongregáció január 28-án, vasárnap tartja évenként szokásos teadelutánját a Városi Színház kistermében. A zenét elsőrendű dzsessz zenekar szolgáltatja.

Méhész bál lesz vasárnap Vujicevön. Vujicevön méhésztanfolyamot tartanak, s a tanfolyam befejezéséül vasárnap méhészbált rendeznek. A bál külön érdekessége lesz, hogy bemutatják, sőt a vujicevóiak el is táncolják, a bogojevói ősi magyar népi táncokat. A méhésztanfolyamot ugyanis Tamaskó József tartja, ugyanakor Tamaskó Józsefné kézimunka tanfolyamot tart. Minthogy mindketten a bogojevói Gyöngyösbokréta szervezői, a vujicevóiak kérésére betanították a bogojevói gyönyörű táncokra a tordaiakat, s ezzel példaképül szolgálnak arra, hogy miként lehetne népszerűsíteni, a gyönyörű magyar táncokat.

A moravicai Ipartestület táncmulatsága. A sztaramoravicai Ipartestület szombaton este tartja hagyományos »iparosbálját« a Kaszinó nagytermében s a nagy érdeklődést jellemzi az a körülmény is, hogy 700 meghívót bocsájtottak ki csak a községben s vidékről is igen nagy számban jelentettek igényt meghívóvá.

A Pipacskisaszony Kulán. A kulai Keresztes Egylet január 28-án az Endlein vendéglőben, előadja vitéz Pölöskei János három felvonásos népszínművét a Pipacskisaszonyt. A darab gyakorlása serényen folyik. Szerepelnek: Farkas István, Gallai Gizi, Kovács Gizi, Kovács Gyurka, Gonclik Lajos, Gombár Mariska, Loboda Mihály, Pastyik Katalin, Rigó Ilonka, Bálint József, Vaszlavik Magda, Szauzer János, Körmöczy István, Mezei Matild, sugó Vizlavszki Katica, rendező Soltész Ferenc. Az előadás pergő és elég rövid lesz, tekintettel a farsangi hangulatra, utána tánc lesz virradatig.

Előrelátó

Megrendelő: Nem értem, ön azt mondta, hogy nekem a legméltányosabb árat számítja a kabátért s mégis 3000 dinárt kér?! Szabó: Bocsánat, uram, ebben már benne van a perköltség is.

KÖZGAZDASÁG

Országszerte erős a szénhiány

Semmi sem jött a lekötött német szénből — A vasutak bolgár szénel kapnak — A jugoszláv hajózársaságok szénracionálizációs programja — Miért nem kap Jugoszlávia pécsi szénel?

— Saját munkatársunktól —

Néhány nap óta a jugoszláv fővárosban erős a szénhiány. A legtöbb szénlerakatot a válasszal küldi el vevőit, hogy a szénbányák nem tartják be szállítási kötelezettségeiket és így nincs módjukban a nagyközönséget kiszolgálni. Ahol még néhány mázsa szénel lehet vásárolni, ott természetesen az árakat erősen felhajtják.

Ma Beográdban a porosz sziléziai szén 80, a szlovéniai trbovyei 60 és a szerbiai lignit szénfajták 50 dinár mázsanként, hazaszállítás nélkül. A közönség ezt az árat is szívesen megfizetné, bár két héttel ezelőtt a trbovyei szénelért csak ötven dinárt fizetett. Sajnos, ez nem sokat használ. Egész délutánokat kénytelen a széndepókban tölteni, hogy esetleges előjegyzéseit figyelembe vegyék és boldog lehet, ha 15—20 kilót kap.

A nyomasztó szénhiány tulajdonképpen oka, hogy a jugoszláv-német kereskedelmi szerződésben lekötött

német szén alig jön az országba.

Ugyanígy elmarad az azelőtti cseh és lengyel szénmedencéből érkezett szén is, amely, mint például az ostrai és a karwini, a jugoszláv nagyiparban, villamosművekben, a vasuti forgalomban és a hajózá-

ban mindig elengedhetetlenül szükséges volt. Az utóbbi években ugyan a szlovéniai trbovyei szénbányák a külföldi köszénhez hasonló, kitűnő minőségű, bár barnaszenet fejtettek, a kora ősszel azonban, mint ismeretes, bérmozgalmak következtében

a trbovyei szénbányavidék erősen korlátozta termelését.

A szénhiány tulajdonképpen akkor vált erősebben észlelhetővé, amidőn a hideg időjárás hirtelen beköszöntött és a külföldi csatlakozó vasuti forgalomban komoly zavarok állottak elő. Ugyanígyen súlyosbító körülménnyé vált a dunai forgalom szünetelése, majd a folyam befagyása, amely a szénnek, ennek a tömegcikknek olcsó, vízi uton való szállítását hosszú időre lehetetlenné tette.

Mint jól értesült körökből halljuk, az államvasutak széndepói is erősen érzik a szénhiányt. Minden intézkedés megtörtént arra, hogy a most beállott kedvezőbb időjárás a fokozott szénzállítást lehetővé tegye és ezzel minden esetleges forgalmi korlátozás elkerülhető legyen. A boszniai állami szénbányák, így például a kahanyi, valamint a Jajce-környéki kisebb magánbányák fokozott munkával dolgoznak, bár az utóbbi időben

egyre nagyobb tételekben kivitelre kerülő bányafa nagyon megrágult. A szénbányák most azzal a kéréssel fordultak az illetékes kiviteli szervezetekhez, hogy a kormány

a bányakiviteli tálmat, ha csak átmeneti időre is, rendelkezje el.

Félő ugyanis, hogy a fokozott export következtében az üzemhez elengedhetetlenül szükséges bányafában hiány állhat majd be, amely esetleg üzemkorlátozásokkal járhatna.

A jugoszláv államvasutak részére a napokban Bulgáriában lekötötték

tizezer vagon elsőrendű köszénel

és a kormány a vasutak vezérigazgatóságát az ezen mennyiség után fizetendő behozatali vám alól mentesítette. Ugyancsak szó van nagyobb mennyiségű szénküldeményről Angliából — Olaszországon át — s így minden remény megvan arra, hogy a német szén kiesése folytán beállt nyomasztó szénhiányt Jugoszlávia leküzdje.

A szénhiányt természetesen elsősorban a jugoszláv tengeri hajózárs érzik meg, ahol tudvaleg, a gépi berendezés tökéletessége miatt, majdnem kizárólag csak elsőrendű köszénel használható. A szükséges mennyiségek hetven százalékát Németországból és csak a fennmaradót kapta Angliából az adriai jugoszláv hajózárs. A német szén a Dunán jött Vukovárig, illetve Oszijekig, ahonnan vagonokba rakva továbbították az adriai kikötők felé. Az őszi háborus napokban a német szénküldemények kimaradtak. Ma már, amidőn a német szénexport újra megindulhat,

a dunai forgalom szünetelése mellett

a német vagonhiány is erős oka a szénküldemények kimaradásának.

A jugoszláv hajózársaságoknak a szénhiány leküzdése érdekében tegnapelőtt megtartott zágrebi értekezlete a téli időjárás következtében amugy is több passzív hajózársat forgalmát csökkentette, egyben az ország belsejében levő széntartalékaikat összeírva, azoknak

egységes elosztását tervezi.

Tervbevétték azt is, hogy a kormánytól a bulgáriai szén behozatalának további fokozását kéri. Szívesen látták volna a pécsvidéki köszénbányák szén és koksztérmekeinek fokozott behozatalát. A pécsi köszénbányák azonban mint a volt D. D. S. G. tulajdona, a Hermann Göring-Werke ellenőrzése alatt állanak, amelynek vezetősége a felraktározott szénmennyiségek kivitelét, — ami a jugoszláv-magyar gazdasági kapcsolatokat főképpen ma erősen növelhetné, — nem látja szívesen.

A jugoszláviai szénhiányból mindenestre kitűnő hasznuk van a kevésbé jóminőségű szénnel és lignittel rendelkező kisebb bányázemeknek. Soha nem látott jó konjunktúrát élveznek, s a felszolgált árak olyanok, amilyent valóban soha sem értek még el.

A lókvitel is devizaellenőrzés alá kerül. A Narodna Banka devizaosztálya értesítette az érdekelteket lószállítókát, hogy a jövőben a lókvitel és lószórkvitel is devizaellenőrzés alá veszik. Eszerint a lószállítósokat be kell jelenteni a Narodna Banka devizaellenőrzési és kviteli korlátozási bizottságánál.

Ismerte Rákóczit, gondolta, honnét fúj a szél, de azért mégis megkérdezte:

— Miért utasítaná el ezt a megoldást fenséged, mely egyszerű és biztos s tiz rövid perc alatt föltétlenül visszaadná a szabadságát?

— Meghiszem, Bergamo ur és mégsem fogadhatom el! — felelte a fejedelem.

— Az okát mondja meg, fenség — türelmetlenkedett Lehmann.

— Uraim, vonakodásom, jobban mondvá határozott visszautasításom oka igen egyszerű. Az, aki a szerzetes képében innét a városba visszatér, tökéletes biztonságban érezheti magát, ez bizonyos. De az, aki az ablakon, a kötélén, a hidon s a vadaskert ajtaján kénytelen elmenekülni, nagyon sokat kockáztat a véletlenek folytán, ugye Bergamo uram?

Apagyi lehorgasztotta a fejét: szerette volna a fogát csikorgatni keserű dühében. Ördög vigye azokat a véletleneket, ime, most elene fordítják valamennyit.

— Lássá, kapitány ur, a mi nemes barátunk hallgat s ebben van kérdésemre a felelet. Bergamo ur irántam való rajongásában a saját életét akarja kockáztatni a magamé helyett. — én mint nemesember és mint férfiember ezért nem fogadhatom el az ajánlott megoldást!

— Akár ne is mondta volna meg, fenség, előre kitaláltam. — dörmögte sötétben Apagyi. — De ön nem egyszerű nemesember,

(381)

fenség, ön fejedelem s egy szegény, megrontott ország utolsó reménye; önnek joga van elfogadni, sőt egyenesen megkövetelni a mások életét. Mi lett volna Istenem, ha Béla király a sajátjéi ütközet után meg akarja kímélni a magyar vitézek életét, akik sorra föláldozták magukat a tatárok kardcsapásai alatt, hogy menekülésüket lehetővé tegyék, vagy ha Hunyadi János Szentimrénél visszautasítja Kemény Simon önfeláldozó tervét, amely egyedül menthette meg a vezér életét és az ütközetet? Oh, fenség, a fejedelmek élete az országé és érzelmeiknek sokszor meg kell haladniok az emberi mértéket!

Aztán oly hangon, amelyben lelkének egész keserősége és fájdalom megvonaglott, így kiáltott:

— Oh, ha szüksége nem volna még reám, fenség, most itt, ebben a nyomban megölném magamat, hogy okulást merítsen az esetből fenséged!

Rákóczi arca olyan kifejezést öltött e szavakra, mintha váratlanul mennyei fényes csudatétel történt volna előtte.

Az ég felé emelte a szemét s megindultan felfohászkozott:

— Hálát adok néked ezért a percért, Uram Isten, mert csak most tudtam meg, mennyire megáldottál!

Aztán odament Apagyihoz s bárként, testvérként megölelte.

Apagyi szemmeláthatólag ellágyult s a szemében mintha gyanus nedvesség csillogott volna.

Hanem ez az érzékenyülése csak egy pillanatig tartott s arcan újra megjelent a szokott kemény, marcona kifejezés.

— Fenség, nem ezuttal ölelt meg először az életben, — mondotta még nála is különös komolysággal, — s azt hiszem, mindannyiszor megérdemeltem ezt a kitüntetést.

Rákóczi a fejével bólintott és nagy szeretettel nézett Apagyira:

— Hanem ezzel még nincs elintézve a kérdés, amelyet fölvetett, — folytatta Apagyi elégedetlen hangon. — Az én sorsom ugyanis csak az lesz, hogy végre is a fübe harapok valahol s én utánam nem fog sirni más, mint egy asszony, meg egy serdülő fiu. Hanem fenségedet a családján kívül egy egész ország megsiratná.

— Szót se róla többet, Apagyi

uram, — mondotta a fejedelem fenséggel.

— Itt tehát két bökkenő van, amelyet érthetetlen emberi akarat teremt a számunkra, — ragaszkodott a tárgyhoz Apagyi. — Az egyik fenséged hajthatatlan és megmászhatatlan elhatározása. A másik pedig — s itt Apagyi Lehmannhoz fordult, — kapitány urnak az a csökönysége, hogy nem akar elszökni a fejedelem ur öfenségével egyidejűleg.

— Valóban, ehhez az elhatározásomhoz ragaszkodom, — jelentette ki megint Lehmann.

— Hisz ez éppen a baj, — vette a szót ismét Apagyi, — mert ha ön engedne, kapitány ur, akkor az a makacsság, amelyet a fenség ur kifejít, eleve tárgytalanná válnék. Tehát önnek engednie kell, kapitány ur! Mert ha ön is menekül, az ön igazolása fölöslegessé válik, akkor semmiféle megtévesztő utakra sincs szükség: a fenség az ön segítségével — így vagy úgy — a kapun kísérelhet.

— Én kész vagyok az életemet föláldozni a fejedelemért, — kiáltotta Lehmann, — de megesküszöm rá, hogy szökni nem szököm!

Apagyi egy percig csüggedten állt a két egyformán konok férfi között, akiknek egyike kockára teszi az életét tulzott nagylelkűségből, a másik pedig rosszul alkalmazott óvatosságból.

Keserűen támadt rá Lehmannra: — Hát csak maradjon, kapitány, maradjon itt, a tigrissel, kar-

**MEGDRÁGUL A FA
A KISKERESKEDELEMBEN**

A Reggeli Ujság a múlt héten megírta, hogy a fa nagyiparosok vagononként 300 dinárral emelik a fa árát. Ez az emelés már megtörtént és ennek megfelelően a noviszádi kiskereskedelemben is fel kell a fa árát emelniök a fakereskedőknek.

Noviszádon jelenleg a következő faárak vannak érvényben:

gyertyán hasáb	680 din.
bükk hasáb	640 "
cser hasáb	600 "
tölgy hasáb	580 "
kőr's hasáb	640 "

Az árak ölenként faterlepen számítottak. Ehez járul még a fuvarozás és favágás költsége is.

««(III)»»»

□ Lengyelországban ismét rendez a postai szolgálat. A Vöröskereszt noviszádi irodájának értesítése szerint Lengyelország egész területén — úgy a németek, mint az oroszok által elfoglalt részen — ismét rendszeresen folyik a postai szolgálat. Így tehát, aki Lengyelországba levelet akar küldeni, az előírt rendes bélyegportóval küldhet levelet a volt Lengyelország területeire. Csak ha a rendes uton elküldött levél nem találja meg a címzettet, akkor forduljanak a Vöröskereszt szervezeteihez.

□ A tehének tejelésének fokozása. Erről az igen fontos gazdasági kérdéstről érdekes és tanulságos cikket közöl a Polyoprivredni Glasznik idei első száma. A lap ezenkívül kitűnő cikket hoz a gyümölcsök féregmentesítéséről is. Több más fontos szakeik egészíti ki a Polyoprivredni Glasznik legújabb számának tartalmát. A lapot dr. Popovics—Pecija Emil ismert gazdasági szakember szerkeszti.

A Prizad lisztet vásárol

Bajorországba 2.500 vagon lisztet szállítanak — Eddig 400 vagonnal vettek át

Az árak ellenőrzéséről szóló rendeletről hónapok óta irtak a lapok, de a rendelet mindezeidig még nem lépett életbe, még pedig valószínűleg azért, mert illetékes helyen is belátták, hogy megvalósítása lehetetlen akadályokba ütközik. Ha esetleg a szeptemberi válság kitörésekor azonnal kész rendelettel jöttek volna ki, talán még lehetett volna valamit elérni, bár az is kétséges. Az árak alakulása annyira bonyolult, hogy azok megállapítása lehetetlennek látszik.

Különösen kilátástalan lett volna a buza árának megállapítása, amit azonban — épen ezért — nem is terveztek. Amikor a buza még a múlt év őszén 200 dináros árra emelkedett, a Prizad beszüntette a vásárlást azzal az indoklással, hogy ilyen magas árat nem fizethet meg. Utána tényleg kissé esett is a buza ára, de most újból emelkedett és elérte a 198—200 dinárt. A buza árának emelkedésével párhuzamosan emelkednek a lisztárak is és

a Prizad ennek ellenére megkezdte a vásárlást, bár az ősszel nem volt hajlandó 200 dináros buzaárat fizetni.

A Prizad Bajorország részére adott

««(III)»»»

□ A moravicai Ipartestület közgyűlése. A sztaramoravica—pacsiri Ipartestület most tartotta ezévi rendes közgyűlést Hajdu István elnököle mellett. A közgyűlésen résztvettek Fiszter Gusztáv, a noviszádi kamara iparostagozatának elnöke, Prcsics Kolomán a szubotici ipartestület elnöke és Szabó Ferenc kamarai tanácsos, a hatóság képviselőjében Pujin Radivoj helyettes jegyző jelent meg. Hajdu

2.500 vagon lisztet és ebből szerda estig négyszáz vagonot vett át. Tegnap átmenetileg beszüntette a vásárlást, mindaddig, amíg a lekötött mennyiséget le nem szállítják a malmok. Így bizonyosra vehető, hogy tizenegy nap múlva, amikor az átvétel teljes egészében befejezést nyert, ismét megkezdheti a liszt vásárlását. A Prizad átvételi feltételei a következők: a legkisebb mennyiség, amit átvész 450 mázsa amiből 150 mázsa nullás gg, 150 mázsa nullás g és 150 mázsa kettes liszt, szállításra alkalmas zsákokban, 85 kilós egálizásban, vasutállomáson, indiai paritásában elvámolva, forgalmi adó nélkül és fizet a nullás lisztért 300, a kettesért 280 dinárt. A lekötött lisztet a malmoknak 14 napon belül kell szállítaniok. A liszt árának 90 százalékát a fuvarlevél másolat ellenében fizetik ki, a fennmaradó 10 százalékot pedig a minőségi átvétel után a határon.

A kivételi engedélyeket és a szükséges iratokat a Prizad szerzi be a malmok nevére.

A Prizad forgalmi adó nélkül fizet a nullás lisztért 300 dinárt, ami forgalmi adó fizetés esetén 315 dináros nullás bázist jelent.

István elnök jelentése szerint az elmúlt év folyamán 35 tanoncszerződést kötöttek, felbontásra került 7 szerződés, segédvizsgát tett 31 tanonc. Iparengedélyt váltott 24 személy, iparengedélyt visszaadta 9 iparos, a taglétszám 247 volt. Az elnöki beszámoló a közgyűlés a legnagyobb meglepéssel vette tudomásul, majd Bálint Károly elnök ismertette a jelenlévőkkel az elmúlt év pénztárkezelését, amely

szerint egyetlen tétel terhére sem történt az elmúlt év folyamán hiteltelenség s az összes bevétel 12 ezer 426 dinár volt, kiadás 12 ezer 28 dinár. Értékpapírosban van az Ipartestületnek mintegy 5000 dinárja, ingó és ingatlan vagyona meghaladja a 25 ezer dinárt. Schumacher titkár ezután felolvassa a költségvetéstervezetet, amelyet a közgyűlés meglepéssel fogad el, annál is inkább, mert a tagsági díjak beosztása ez évben sem emelkedett s a tagsági díjakat öt osztályba sorozták be és pedig 16, 20, 28, 36 és 44 dináros évi tagsági díjakat fizetnek a tagok aszerint, hogy hány alkalmazottat foglalkoztatnak. A költségvetés végösszege az 1940. évre 11.000 dinár. A vezetőség névsora a következő: Elnök Hajdu Mihály asztalos, alelnök Heiler Jakab géplakatos, titkár Schumacher János. A választmány tagjai: Otterbein József asztalos, Tipold Pál szabó, Kerék Sándor papucsos, Csekics József szabó, Juhász János kőműves, Nagy István, Rózsa Sándor asztalosok és Bogár Dániel szabó. Az ellenőrző bizottság tagjai Bálint Károly géplakatos, Pobranyi György és Rózsa Sándor kovácsok. A gyűlés végén Fiszter kamarai elnök beszámolót tartott az Iparkamara végzett nagyobbfontosságú munkájáról s nagyjában ismertette az új adótörvény rendelkezéseit.

□ Lapot indított a központi munkásbiztosító. A munkásbiztosítók zagrebi központja »Radnicko osiguranye« (Munkásbiztosítás) címen hetilapot indított, amely kizárólag munkásbiztosítási kérdésekkel foglalkozik. A lap minden munkaadó és munkás részére ingyenes.

mai között, meg fogja látni, hogy szétépik önt, minden mesterkedése dacára.

— Nem lesz ellenem semmi bizonyíték.

— S a fejedelem öfensége elen van?

— Az más dolog, az a politikára tartozik, én azonban öhozza képest senki és semmi vagyok.

— Egyre megy, mert kegyetlenségük és vérszomjuk ugyanaz. Félek, nagyon félek, hogy önféjűségével vesztébe rohan, kapitány ur!

E komor szavak nem tévesztették el hatásukat Lehmannra: arcán láthatólag megdöbbenés tükröződött.

Apagyinak hirtelen az villant az eszébe, vajjon ha tulságosan ráijeszt a várparancsnokra, nem fog-e az gondolkodóba esni öföllött. Hogy nem tulságosan veszélyes-e ránézve az egész szöktetési ügy, amelybe fokozatosan belelovalta magát?

— Egyébként ön jobban ismeri a viszonyokat, — vetette hát oda —, ön tudja, mit csinál.

— Igen, igen uraim, — kapott a szón Lehmann, — tegyenek csak úgy, ahogy én mondom, máriás-huncut legyek, ha elhábzom a számításomat. Kertzl ezredes, a főparancsnokunk alapjában véve nagyon jó gyerek, másik ezredesünk, Herkules gróf pedig tűzbe megy a tisztjeiért. Már pedig ö nagytekintélyű ember, hiszen a Montecuccoli-névnek varázscsengése van. Ök lesznek az én villám-hárítóim.

Mit volt mit tennie: Apagyit egyelőre nem erőltette tovább a dolgot, annál kevésbé, mert hiszen még elég ideje volt, hogy valami okos megoldást kieszeljen.

Abban állapotok meg tehát, hogy a fejedelem és Berzeviczy folytatni fogja a rostély áttörését; Berzeviczy sétái közben viaszlenyomatot készít a vadaskert kulcslyukáról s a kulcsot meg fogják csináltatni egy bécsujhelyi lakatossal, úgy, hogy a viaszlenyomatot nála hagyják; azért bécsujhelyivel, mert az a szökés fölfedezése után alkalmasint jelentkezni fog a viaszlenyomattal s így fontos mentőtanuja lesz Lehmann kapitánynak.

A lakatosnál való eljárást Apagyit vállalta magára.

**A FEJEDELEMSSZONYY
BÉCSUJHELYEN**

Ettől a naptól kezdve Bergamo urat senki sem látta többé Bécsujhelyen; Apagyit, mint a városon átutazó szerzetes, a városon kívül egy kis vendéglőben vett szállást, amelynek Rózsaluvas volt a neve s amelyet leginkább csak katonák, kirándulók és fuvarosok látogattak.

A vendéglő a Lajtha felé esett, ugyanazon az oldalon, ahol күntebb Menegatti nyaralója is volt, a szerzetesnek tehát nem volt nehéző állandóan érintkeznie azzal a mihaszna-lakájjal — tudnillik Miskával, — aki a vendéglőt utba ejtve, naponta kétszer is ki s bejárt a városba.

Mondani sem kell, hogy Bergamo urral együtt olasz legényének is véggépp nyomavesztett s hogy Miska, mint lakáj, mindennap azt felelte Mallóry báró csatlósának, hogy a velencei kereskedő még Bécsben tartózkodik, legalább is Bécsujhelyre még nem érkezett meg.

A tiszték közt, akik sétalovaglásaik közben be-betértek a vendéglőbe, ezekben a napokban többször megfordult ott Kertzl hadnagy és Lehmann zászlós is, s ha a jámbor szentatyával »véletlenül« összerálkóztak, pár percig elbeszélgettek vele, de hát ezen senki fönt nem akadhatott.

Pedig ezeket a véletlen találkozásokat rendszerint Miska hozta létre s azok a rövid beszélgetések nagy eseményt készítettek elő: Sarolta hercegnőnek Bécsujhelyen tervezett titkos látogatását.

Kertzl hadnagy vállalta magára, hogy a hercegnőhöz Bécsbe megy s előkészíti ezt az utazását.

A Rózsaluvas közelében volt egy fákkal és sűrű bokrokkal körülvett ház, amelyben egy magános özvegyasszony lakott, vén szánta szolgálójával és inasával.

Kertzl hadnagy Sarolta hercegnő bécsujhelyi utazásának tervével foglalkozva, erre az öregasszonyra gondolt.

Egy látogatása alkalmával a Rózsaluvasban beavatta tervébe Apagyit.

— Látja ott azt a félreeső házat, szent atyám? — suttozta kint

az eperfa alatt, ahol üldögéltek. — Az a ház az »akasztott ember özvegyének« a háza. Ott fog megszállni a fejedelemasszony, ha Bécsujhelyre jön, nem pedig a Három Elefántban, ahol Mallóry báró fölismerhetné.

— Akasztott ember özvegye? — ismételte Apagyit. — Miféle asszony az?

— Így nevezik, mióta az a borsasztó dolog történt vele. Hallgassa csak meg. Urát, — mézesbábos volt az istenadta, mint ö maga, — valami büncselekményen érték és statáriáliter fölakasztották, még pedig ott a réten, a saját háza előtt. Már most az asszony, aki valahol falusi vásáron volt és mitsem tudott erről a szörnyüségéről, éjjel hazatért s hajnalban, amikor kinyitotta az ablak fatáblát, egyszerre csak ott látta maga előtt az akasztófát s rajta kilógó nyelvvel, holtan az urát.

— Mi lett vele? — kérdezte borsódzó háttal Apagyit.

— Ijedtében összeesett s a rémülettől örökre megnémult, — folytatta Kertzl. — Szerencsére az embert, már mint meglett hajadon, szülei halála után vette magához: aféle vándorló mesterlegény volt a nyavalyás s ez volt a szerencse, mert a kivégzett embernek semmije sem lévén, a ház és az ipar megmaradt az asszonynak azután is.

— Még mindig foglalkozik a mézeskalács készítésével?

(Folytatjuk)

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számítan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

56 közlemény

Negyedik rész

Számítan

Ha tízedes számot 1000-rel szorzunk, akkor a tízedes vesszőt 3 helylyel jobbra visszük, így a 24,356-ból 24356 lesz.

Ha a tízedes számban nincs elég tízedes szám, a végére annyi nullát teszünk, ahány szükséges.

Pl. $36,6 \times 100$. A tízedes vesszőt két helylyel jobbra kell vinni. De itt nincs két hely, tehát hozzáteszünk egy nullát és így lesz 3260.

A TÖRTEK OSZTÁSA (deljenje razlomaka)

A közösleges törték osztását a következő szabályba foglalhatjuk: Egész számot törttel, törtet egész számmal vagy törtet törttel úgy osztunk, hogy az osztó reciproka értékével szorzunk.

Bármely számnak *reciproka értéke* (recipročna vrednost) pedig úgy kapjuk, hogy az egységet a kérdéses számmal elosztjuk.

Pl. 5-nek a reciproka értéke $\frac{1}{5}$; $\frac{3}{5}$ -nek $\frac{5}{175} = \frac{1}{3}$

A törték reciproka értékét megkapjuk, ha a tört számlálóját és nevezőjét egymással felcseréljük.

Bármely számból és reciproka értékéből alkotott szorzat az egységgel egyenlő. Pl.

$$3 \cdot \frac{1}{3} = 1; \frac{4}{5} \cdot \frac{5}{4} = 1$$

Osztás: 1) Pl. $14 \frac{6}{7} = 14 \frac{7}{6} = \frac{14 \cdot 7}{6} = \frac{98}{6} = \frac{49}{3}$

2) $\frac{2}{3} : 24 = \frac{2}{3} \cdot \frac{1}{24} = \frac{2}{72} = \frac{1}{36}$

3) $\frac{6}{7} : \frac{2}{3} = \frac{6}{7} \cdot \frac{3}{2} = \frac{18}{14} = \frac{9}{7}$

Az $\frac{a}{b}$ és $\frac{b}{a}$ kifejezések értéke

Az $\frac{a}{0} = \infty$ (olv. végtelen), mert ha a törtnek nevezője folytonosan csökken, akkor ugyanazon számláló esetén a törtnek értéke mindig nagyobb és nagyobb lesz; ha a nevező minden lehető kis számnál kisebb, a tört végtelen nagy lesz.

Vagyis: bármely szám osztva 0-val, *hányadosul végtelent ad*. (∞)

A $\frac{0}{a} = 0$, mert ha a törtnek számlálója folytonosan csökken, akkor ugyanazon nevező esetén a törtnek értéke mindig kisebb és kisebb lesz, ha a számláló minden lehető kis számmal kisebbé, azaz zérussá válik, akkor a törtnek értéke is minden lehető kis számmal kisebb, azaz zérus lesz.

Vagyis: 0 osztva bármely számmal *hányadosul nullát ad*.

Vigyázat: Nulla szorozva végtelennel, 0-val egyenlő ($0 \cdot \infty = 0$).

Tizedes számok osztása. Ha tízedes számot egész számmal osztunk, először az egész számot osztjuk és amikor az egészekkel végeztünk és eljutottunk a tízedes vesszőig, a hányadosba vesszöt írunk, hogy elkülönítse az egészet a részekről.

1) Pl. $161,98 : 7 = 23,14$

$$\begin{array}{r} 21 \\ -9 \\ \hline 28 \\ -28 \\ \hline 0 \end{array}$$

2) $4,20 : 6$

Itt az egészeket nem lehet osztani. Ennélfogva a hányadosban az egészek helyére nullát írunk és utána tízedes vesszöt teszünk, majd a 4 egészet együtt vesszöt a 2 tizeddel és osztunk.

Tehát $4,20 : 6 = 0,70$

Ha a tízed sem osztható, akkor a tízed helyére is nullát írunk a hányadosban. Ha nem lehet osztani a századot sem, a hányadosban annak helyére is nullát írunk.

Pl. $0,32 : 4 = 0,08$

$$\begin{array}{r} 03 \\ -32 \\ \hline 0 \end{array}$$

Ha tízedes számot 10-zel osztunk, a tízedes vesszöt *egy helylyel balra visszük*.

Pl. $28,14 : 10 = 2,814$

Ha 100-zal osztunk, a tízedes vesszöt 2 helylyel balra visszük.

Pl. $314,5 : 100 = 3,145$

Ha 1000-rel osztunk, akkor a tízedes vesszöt 3 helylyel balra visszük.

Pl. $4567,8 : 1000 = 4,5678$

(Folytatjuk)

A budapesti mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár előkészületei

Budapestről jelentik: Közöltük, már, hogy a magyar gazdasági életnek év-ről-évre megismétlődő nagy eseményét: az országos mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt, idén március 30-tól április 7-ig, a húsvétot követő héten tartják meg. A mezőgazdasági kiállítás és a vele kapcsolatos tenyészállatvásár megrendezésének a mai rendkívüli viszonyok között fokozott jelentősége van, nemcsak azért, mert a magyar mezőgazdaság nemzetfenntartó jelentőségét szemlélteti, hanem azért is, mert év-ről-évre jelentősebb szerepet játszik a köztenyésztésnek megfelelő apaállatokkal való ellátásában

és így az állattenyésztés minőségének fejlesztésében a tenyésztő kis- és nagyobb gazdák anyagi boldogulásában.

A kiállítás alkalmat nyújt arra is, hogy a kiállító tenyésztők újabb tenyészési eredményeiket az egész ország előtt bemutathassák és egymással versenyezzenek. A nemes verseny ösztönző hatása örvendetesen nyilatkozik meg már az ezévi kiállítás előkészületei során is. A tenyészállat-

bejelentések január 6-án lejárt határidejéig az ország összes neves tenyésztői és nevesebb népies tenyésztői körzeti bejelentették részvételüket a kiállításon. Végleges számokat a bejelentések eredményéről még csak a tenyészállatok minőségi felülvizsgálata után lehet majd közölni, annyi azonban már bizonyos, hogy legalábbis a múlt évi keretek biztosítva vannak.

A budapesti tenyészállatvásáron előreláthatóan megfelelő kereslet lesz jó apaállatok iránt. A szükségletet a Felvidék és Kárpátalja vásárlásainak fokozott bekapcsolódásán kívül fokozza az a körülmény is, hogy az elmúlt másfél év alatt az országon átvonult száj- és körömfájás következtében sok apaállatot kellett kimustrálni. Az apaállatok jelentős részének pótlásáról gazdáink a tenyészállatvásáron szándékoznak majd gondoskodni. A tenyészállatvásár megrendezése szempontjából örvendetes, hogy a száj- és körömfájás járvány oly mértékben csökkent, hogy Magyarország e tekintetben európai viszonylatban kivételesen kedvező helyzetben van.

S P O R T

A beográdi uszóverseny eredményei

A beográdi Bob Klub rendezésében szerdán este a Krizanovics-uszodában jó sikerült uszóversenyt rendeztek, amelyen az ország legjobb uszói (Zsuzsek, Wilfan, Ciganovics stb.) indultak. Az uszóda nézőtere zsúfolásig megtelt a többszázra rugott azoknak a száma, akik már nem kaptak jegyet.

A verseny érdekesebb eredményei a következők:

50 m gyorsuszás: Draskó Wilfan 28.5 mp.
 100 m gyorsuszás. Szeverin Bjelics 1

perc 22.4 mp (Bjelics pillangó-stílusban uszott, eredménye gyenge).

100 m hölgy melluszás: Jelena Popovics 1 perc 41.5 mp.

100 m hátuszás: Ciganovics 1 perc 16.6 mp.

400 m gyorsuszás: Bailla 5 perc 12.8 mp.

50 m hölgy hátuszás: Dubravka Bjelics 46.2 mp.

4x50 m váltó: Wilfan-Zsuzsek-Ciganovics-Sztrmac 1 perc 58.7 mp.

A RAPID VEZET OSTMARK BAJNOKSÁGÁBAN

Bécsben vasárnap fejezték be az 5szl idényt. Két mérkőzést játszottak: Rapid-Amateure Fiat 3:1 (0:1). Wacker-Vienna 2:1 (1:1). Az 5szl végeredmény:

1. Rapid 7 5 1 1 25:10 11
 2. WSC 7 3 3 1 20: 8 9
 3. Wacker 7 4 1 2 20:14 9
 4. Austria 7 4 0 3 21:23 8
 5. Admira 7 3 1 3 19:21 7
 6. Vienna 7 3 0 4 12:17 6
 7. Amateure-Fiat 7 2 0 5 20:31 4
 8. FC Wien 7 1 0 6 10:23 2

Vasárnap a Vienna-Rapid, Wacker-Admira, WSC-Austria és FC Wien-Amateure-Fiat mérkőzéssel már el is kezdik a tavaszi idényt.

BUDAPEST: BKE-BBTE 4:1

A magyar jégkorongbajnokság második fordulójában a Beográdban is járt BKE 4:1 arányban győzött a BBTE ellen. A győztes csapat góljait Gosztovny (2), Miklós és dr. Margó ütötte, a BBTE gólját Hárai szerezte. A fenti eredmény alapján a magyar jégkorongbajnokságban résztvevő 3 csapat sorrendje a következő:

1. BKE 3 2 0 11:5 4
 2. BBTE 3 2 0 1 7:6 4
 3. FTC 2 0 0 2 0:7 0

SZERENCSE

I. Aranyásó: No, végre, két esztendei robot után megvan az első arany!

II. Aranyásó: Te, ez az én fogamból esett ki tegnapelőtt, hiába kerestem eddig!

Rövid sport hírek

Garmisch-Partenkirchenben nemzetközi versenyt rendeznek, amelynek jégkorong-tornáján Jugoszlávia is résztvesz. A Zagrebban székelő szövetség a jugoszláv válogatottba 7 zagrebi és 6 lyubyanai játékost jelölt, amivel a szlovének rendkívül elégedettek. Szerintük ugyanis a lyubyanai illiá tartafélcspatában is jobb játékosok vannak, mint ezek a zagrebi válogatott-jelöltek.

A beográdi ligacsapatok holnap és holnapután körmérkőzést rendeznek a következő párosításban: szombaton BSK-Jedinstvo és Jugoszlávia-BASZK, vasárnap Jugoszlávia-Jedinstvo és BSK-BASZK.

Szlovákia első sibajnokságát január 22. és 23-án rendezik meg Besztercebányán. A versenyen 6 magyar sifutó indul, ugymint dr. Dezső, Belloni, Kiss és Hulényi (MAC), Rábel és Harangvölgyi (Postás SE).

Váradi Béla, a budapesti Taxikók válogatott jobbszélsője, a Gammához szerződött. Eszerint a Gamma a következő erős csatárossal kezd a tavaszi idényt: Váradi, Takács, Sütő, Toldi és Kemény.

A magyar teniszválogatott februárban Németországban, áprilisban Olaszországban vendégszerepel, ellenfele német illetve olasz válogatott lesz.

Breslauban február 11-én német-magyar válogatott ökölvívó mérkőzés lesz. A magyar csapat utban hazafelé február 14-én Bécsben is kisczáll, ahol Bécs-Budapest városközi mérkőzést rendeznek.

**BÁLI
NAPTÁR**

JANUÁR 20. SZOMBAT: A beográdi magyar egyetemisták Magyar Bálja a Mérnök Otthonban. A noviszádi telepi Olvasókör népviseleti bálja a Kraxner-ven-déglőben.

A szentai Magyar Közművelődési Egyesület műsoros estje az Eugénban. A temerini Sportklub farsangi mulatsága. A kupuszinaí ÖTT farsangi bálja. A petrovgrádi Evangélikus Nőegylet farsangi estje a Vojvodinában. Szombori A. K. bálja a Magyar Olvasókörben. A topolai Ü. T. T. rendezésében előadják a Szürke ember vigjátékot. A noviszádi Beltéri Katolikus Kör ifjúságának műsoros táncestje. A moravicai Ipartestület bálja.

JANUÁR 21. VASÁRNAP: A szentai Kisgazdakör műkedvelői előadják az »Arvalányhaj« népszínművet. A noviknezeváci katolikus hölgyek jótékony bálja. Jelmezes gyermekdelután a noviszádi külső Katolikus Olvasókörben.

Este álarcosbál a noviszádi külső Katolikus Olvasókörben. A bezdáni Ü. T. T. műkedvelői előadják a Cigány népszínművet. A máliigyosi Kereskedő és Iparos Ifjak mulatsága. Az adai Méhészegyesület méhészbálja. A bajmoki Gazdakör és a Keresztesek műsoros farsangi mulatsága. A szombori Magyar Közművelődési Egyesület Petőfi-delutánja a Magyar Olvasókörben. Méhészbál Vujicsevón.

JANUÁR 27. SZOMBAT: Katolikus Bál a noviszádi Katolikus Otthonban. Népviseleti bál a noviszádi Polgári Magyar Daloskörben. A szubotici Magyar Olvasókör mekkarának bálja. A noviszádi telepi Olvasókör álarcosbálja.

JANUÁR 28. VASÁRNAP: A szentai Katolikus Ifjúsági Egyesület kulturdélutánja. A noviszádi Katolikus Olvasókör népviseleti bálja Epres-utcai otthonban. A temerini iparosok bálja. A szubotici Katolikus Leánykongregáció teadélutánja a Városi Színházban. A feketicsi Dalárda műkedvelői előadják a Sárgapitykés közlegény operettet. Az adai Katolikus Ifjúsági Egyesület kabaréestje. A szombori Magyar Nőegylet műsoros, táncos teadélutánja a Szlobodában. A Bácskogradistei AK műsoros estje. A kulai Keresztesek előadják a Pipacsiskasszony népszínművet.

FEBRUÁR 1. CSÜTÖRTÖK: A topolai-bajnai Ipartestület bálja. A szubotici újságírók bálja.

FEBRUÁR 2. PÉNTEK: A kupuszinaí ÖTT műkedvelői előadják a »Vén bakancsos és a fia, a huszár« című népszínművet. Az előadást február 4, 5 és 6-án megismétlik.

A máliigyosi Bela Zvezda jelmezestélye.

A bácskogradistei Népkör műkedvelői előadják a Cigány népszínművet.

A petrovoszelői Ipartestület műkedvelői előadják a Torockói menyasszony vigjátékot.

A bajmoki iparosok bálja.

Városi Mozi, Szubotica

Csütörtök-ől (január 18-ól)

Ábrahám Pál nagy magyar-nyelvű operettje

VIKI

A legvidámabb és legkedvesebb magyar líraperett — A főszerepekben

**Bársony Rózsi
Jávör Pál**

**Kabos Gyula
Rózsahegy! Kálmán
Berky Lill, Csorios Gyula
Pethő Áttila**
Gazdag pótműsor!
Gondoskodják jegyről elővételben!

**Katonai gyakorlatra
bevonulók figyelmébe!**

A mostani hideg időben minden be-hívott vigye magával a **Füzy-gyár** e célra konstruált kézben hordozható »Vojnik« típusu »Terma« készülékét, amely 2 dinár értékű spiritusszal 3 óráig rendkívüli meleglet ad: sátorban, szobában, fedezékben 1 percen belül üzemképes, ételt lehet melegíteni és teát forralni rajta. Eladása ára 150 din.

KAPHATÓ:

Füzy gyárban

SUBOTICA, Carinska u. 17. Telefon 466

„Orthopäd“ cipőket

minden fájó lábára, a legújabb módszerek szerint garanciával készít

Gái István, Szubotica Zrinjski tér 2

KENEDICH KÁROLY
angol úrészabó

SUBOTICA
Strossmayerova 11.

□ A kisiparosok figyelmébe. Noviszád város elöljárósága felhívja a kisiparosokat, hogy legkésőbb január végéig jelentsék be hány segéddel és milyen gépezettel dolgoznak. Erre a bejelentésre kötelezett kisiparosoknak azokat tekintik, akik legfeljebb két segéddel dolgoznak. A bejelentés illetégmentes. Ha az év folyamán a kisiparosok újabb segédet vesznek fel, vagy új gépet szerelnek be, ezt két hét alatt kötelesek bejelenteni az adóhivatalban. Akik a bejelentést elmulasztják ötezer dinárig terjedhető pénzbüntetést kapnak.

EGYEDÜL
a szalmiák nélküli
GIFELEM

- Ennek az elemnek az előnye:
- Bárméddig raktáron tartható
- Kitűnően regeneráló
- Jobb vételt nyújt a rádiónál, ezért nélkülözhetetlen batériás rádiókészüléknek.

Szabadalom bejelentve

KONTAKT elektrotehnička tvornica
ZAGREB, Radnička cesta br. 55.
BEOGRAD, Zadarska br. 2.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszád

MA PREMIER:

Az éneklő bolond

Benjamino Gigli
Kirsten Heiberg

AZ IDŐ

változik, a »NÖVÉNYHARMAT«, a közismert ezerjő háziismeret mindig ugyanolyan jó marad. Vigyázat! Ne fogadjon el utánzatokat. A »Növényharmat« csak zöld üvegekben való. dí! Ára mindenütt 12.— dinár. 8239

ALLAST KERES

NOVISZÁD uccáit jól ismerő fiatalember délelőttre alkalmazást keres mint hentesáru-kihordó vagy hasonló. Polyakovics G. Mihály, Noviszád, Teodora Mandicsa u 15. 400

ELADÓ

LUXUS SZÁNKÓ eladó, megtekinthető Monasevics, Noviszád, Pasiceva 9. szám. 399

PATENT GÁZKÁLYHA, kevés fogyasztású, automatikusan beállítható melegítővel, majdnem új állapotban eladó. Telefonon felvilágosítással szolgál: 30—30.

LUXUS-SZÁNKÓ eladó. Érdeklődni: Noviszád, Kralya Petra II. 39, az udvarban, 7. sz. ajtó. 402

BÉRHAZAK ujak, régiék BEOGRÁDBAN előnyös megterhelésekkel 6—7% tiszta jövedelemmel (garantált) a város legértékesebb részein és villák Dedinyénél eladók. Megbizott: Sulhoff Albe, Szubotica, Dobanovacska 8. Telefon 68. Fényképekkel szolgálhatok! Vagy személyesen bemutatam. 650

KIADÓ

BUTOROZOTT szoba fürdőhasználatlalt azonnal kiadó. Noviszád, Radnička 10/a. I. em. jobbra. 404

A VÁROS KÖZPONTJÁBAN, Ustvavszka ucca 5 szám alatt, egy kis üzlethelyiség, amely minden szakmának alkalmas, esetleg trafiknak is, havi 250 dinárért kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál: Hacker cukrász, Noviszád, Kralya Alekszandra 7. 405

KERESLET

FIATALABB napszámot, aki gyárban már dolgozott, felveszek. Kazein, Noviszád, Radnička u. 15. 403

KÜLÖNFÉLE

NE HAMARKODJA ÖN EL üzleti könyveinek lefektetését, hanem forduljon előbb szakemberhez s így sok felesleges gondtól szabadul meg. Borbély Lajos professzionista könyvszakértő, Noviszád, Postfah 75. Lakás: Kralya Petra II. 162. számú ház mellett új uccában. 2474

Dr. FILIPON CRÉME a legjobb és legkedveltebb nappali krém Ara helyben és vidéken 14.— dinár Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

FIAT Wanderer, D.K.W.
gépkocsi képviselő
AUGUST KUTALEK.
Noviszád, Kr. Petra II. 63. Tel. 31-06

TÜZHELYEK, kályhák legolcsóbban SZENES vasútleben SZUBOTICÁN.

SZEPLÖT, pattanást, hámlást, orrvöröszdést és más arctisztatlanságot pár végely használatával utján biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szakületben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 750 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszer-tár, Szubotica.

Vasárnap **nagy maszkabál**
Katyanszki Nikola
tánciskolájában, Noviszád, Ustvavszka 24
A legszebb 3 mas/ka díjat kap

Idekekre hat a sok szemle munka?
Nem kell más csak egy pár üdítő csepp Penta
Kapható gyógyszerboltokban és Reszkeskedésében
PENTA ...D. gyógynövény extract ára üvegenként 12 Dinár.

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: **André Dezső**
A kiadóhivatal címe: **Elasztok Ferenc**
Preplata — Előfizetés:
Egy óra . . . . . 28— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra . . . . . 80— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre . . . . . 160— dinár
(kihordó útján 172 din.)
zslai svakodneвно - Megjelenik naponla
Post. čekovni račun — Postacsekizsámala:
Beograd, 59 754, Zagreb, 46.692